

Būvniecības valsts kontroles birojs

INFORMATĪVAIS SEMINĀRS «PUBLISKO ĒKU EKSPLUATĀCIJAS UZRAUDZĪBA»

06.09.2019.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Semināra saturs

10:00 – 10:15	BVKB aktualitātes publisku ēku ekspluatācijas uzraudzības ietvaros
10:15 – 10:45	Publiskas ēkas periodiskās tehniskās apsekošanas veikšanas nepieciešamība un tās saturs
10:45 – 11:15	BVKB ekspluatācijas uzraudzības apjoms
11:15 – 12:00	Ēkas mehānisko stiprību un stabilitāti ietekmējošie faktori
12:00 – 12:30	<i>Pārtraukums un kafija</i>
12:30 – 13:15	Ēkas vides pieejamības prasības un riski, kas ietekmē ēkas lietošanas drošību
13:15 – 14:00	Patvaļīgās būvniecības radīto seku novēršanas veidi
14:00 – 14:45	BVKB administratīvā akta izdošanas pamats un tā izpildes kontrole
14:45 – 15:00	Jautājumi un atbildes

Būvniecības valsts kontroles birojs

BVKB AKTUALITĀTES PUBLISKU ĒKU EKSPLOATĀCIJAS UZRAUDZĪBAS IETVAROS

Kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas uzraudzības nodaļas vadītāja
Kristīne Griga

Būvniecības valsts kontroles birojs

Princips “Konsultē vispirms”

Principa "Konsultē vispirms" **mērķis** ir panākt savstarpējo sapratni starp būvniecības dalībniekiem, ēku īpašniekiem un apsaimniekotājiem un uzraugošām iestādēm, veicinot vienotu izpratni par normatīvo aktu piemērošanu.

Principa “Konsultē vispirms” īstenošana

Konsultācijas klātienē un neklātienē

Būvinspektora norādījumi

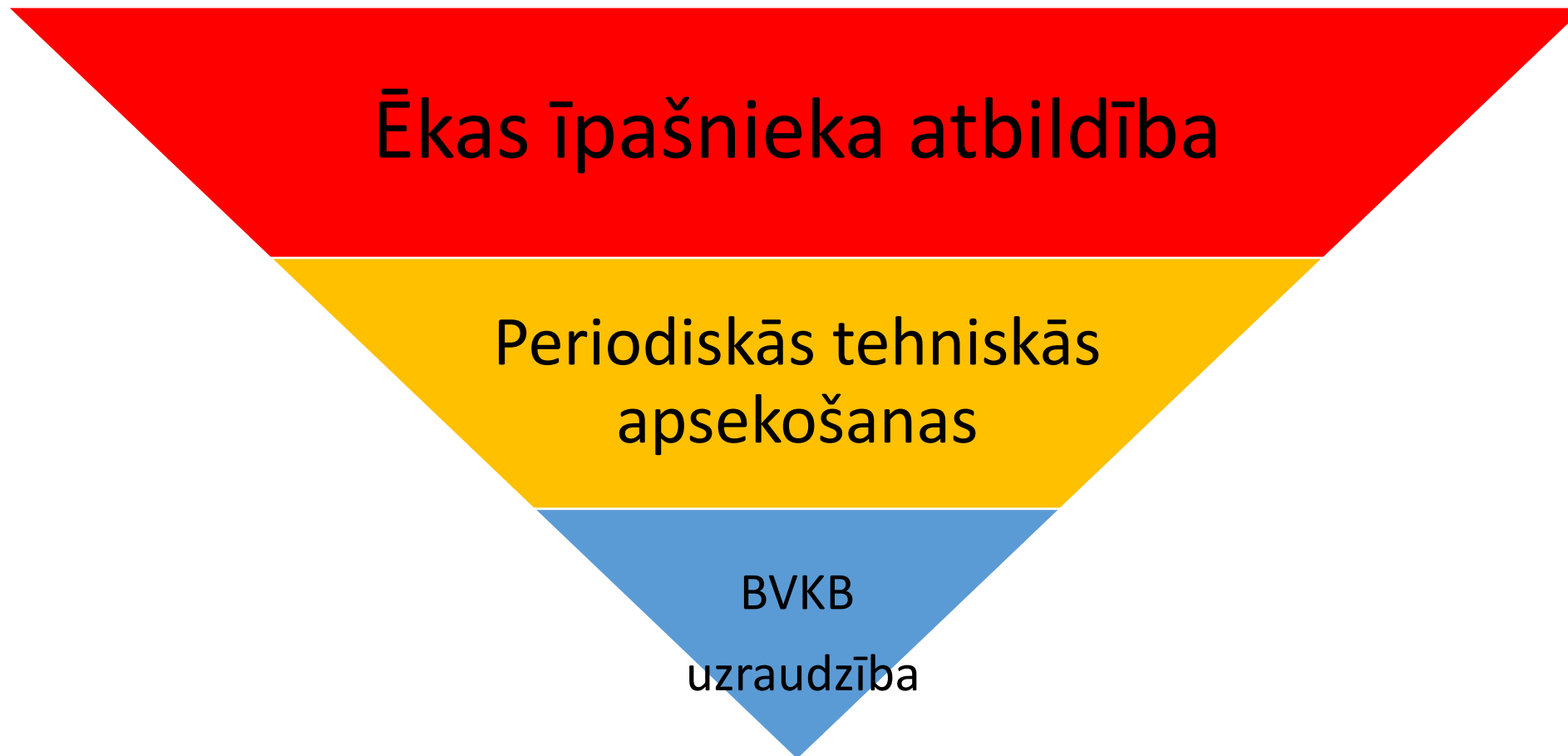

Informatīvie semināri

Būvniecības valsts kontroles birojs

Ekspluatācijas uzraudzības īstenošana

Atbildība ēku ekspluatācijas ietvaros

Būvniecības likuma 21.panta ceturtā daļa	Civillikuma 1084.pants
Būves īpašnieks nodrošina būves un tās elementu uzturēšanu ekspluatācijas laikā, lai tā atbilstu būvei noteiktajām būtiskām prasībām	Katram būves īpašniekam, lai aizsargātu sabiedrisko drošību, jāuztur sava būve tādā stāvoklī, ka no tās nevar rasties kaitējums ne kaimiņam, ne garāmgājējam, ne arī tās lietotājam

BVKB kompetence un funkcijas (1)

Būvniecības valsts kontroles birojs

1. Būvdarbu valsts kontrole un pieņemšana ekspluatācijā (no 01.07.2015.):

- jaunu publisku ēku **būvniecība** un **pārbūve**, kurās paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā 100 cilvēkiem
- būves, kuru paredzētajai **būvniecībai** atbilstoši likuma “**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**” 4.panta pirmās daļas 1.punktam piemērota IVN procedūra
- jaunas būves vai esošu būvju pārbūves, kuru **ieceres iesniedzējs ir pašvaldība**, ja **publisku būvdarbu līguma līgumcena ir 1,5 miljoni EUR vai lielāka (bez PVN)**

2. **Ekspluatācijas uzraudzība** publiskām ēkām (no 01.01.2015.) un Aizsardzības ministrijas, tās padotības iestādes vai Nacionālo bruņoto spēku būvēm (no 01.10.2017.)

BVKB kompetence un funkcijas (2)

Būvniecības valsts kontroles birojs

3. **Būvvaldes funkcija** attiecībā uz

- elektropārvades līniju būvniecības ieceri, kurai atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likumā paredzētajam noteikts nacionālo interešu objekta statuss (no 10.07.2017)
- Aizsardzības ministrijas, tās padotības iestādes vai Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām nepieciešamo būvju būvniecību Aizsardzības ministrijas valdījumā vai turējumā esošajā nekustamajā īpašumā (no 01.10.2017.)

4. Veic **būvspeciālistu kompetences novērtēšana un pastāvīgās prakses uzraudzību** būvekspertīzes specialitātē (no 01.01.2016.)

BVKB kompetence un funkcijas (3)

Būvniecības valsts kontroles birojs

5. nodrošina **būvniecības informācijas sistēmā** iekļautās informācijas pieejamību, kā arī nodrošina būvniecības pārraudzībai un kontrolei nepieciešamās būvniecības informācijas sistēmas **darbību (no 01.01.2017.)**
6. **informē** kompetences pārbaudes iestādes par būvspeciālistu profesionālās darbības **pārkāpumiem**;
7. nodrošina metodisku **palīdzību** savas kompetences jautājumos;
8. **organizē** būvniecības procesā iesaistīto uzraudzības un kontroles iestāžu un nevalstisko organizāciju **sadarbību**, lai **veicinātu** būvspeciālistu profesionālās kompetences **paaugstināšanu**;
9. **izskata** iesniegumus un sūdzības **par būtiskiem** normatīvo aktu pārkāpumiem būvniecības procesā

BVKB kompetence un funkcijas nākotnē

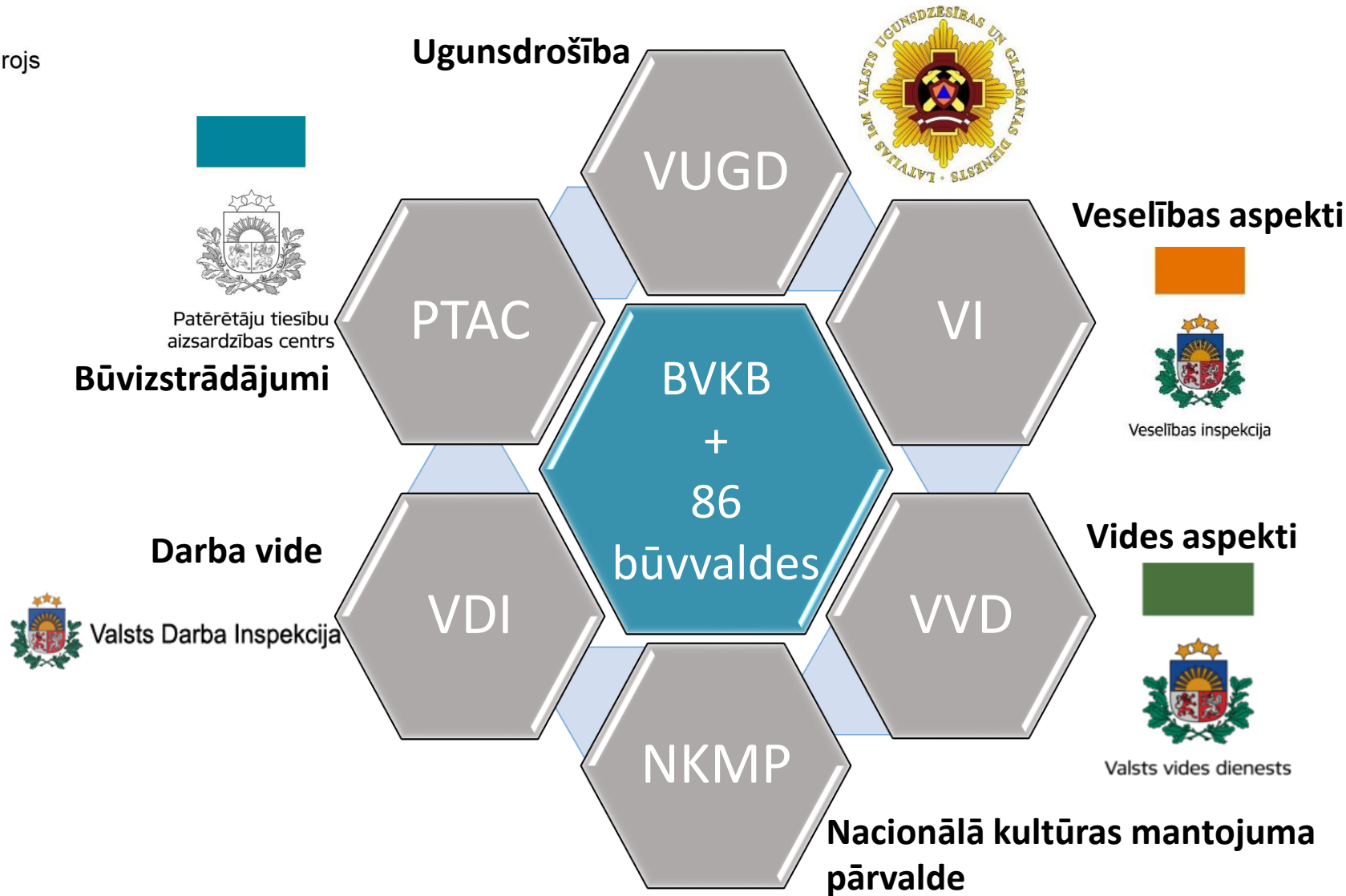
Būvniecības valsts kontroles birojs

1. Iesniegto periodiskās tehniskās apsekošanas atzinumu izskatīšana un vērtēšana BIS (no 01.10.2019.)
2. Administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšana (no 01.01.2020.)
3. Enerģētikas politikas kontrole (no 01.01.2020.)

Būvniecības valsts kontroles birojs

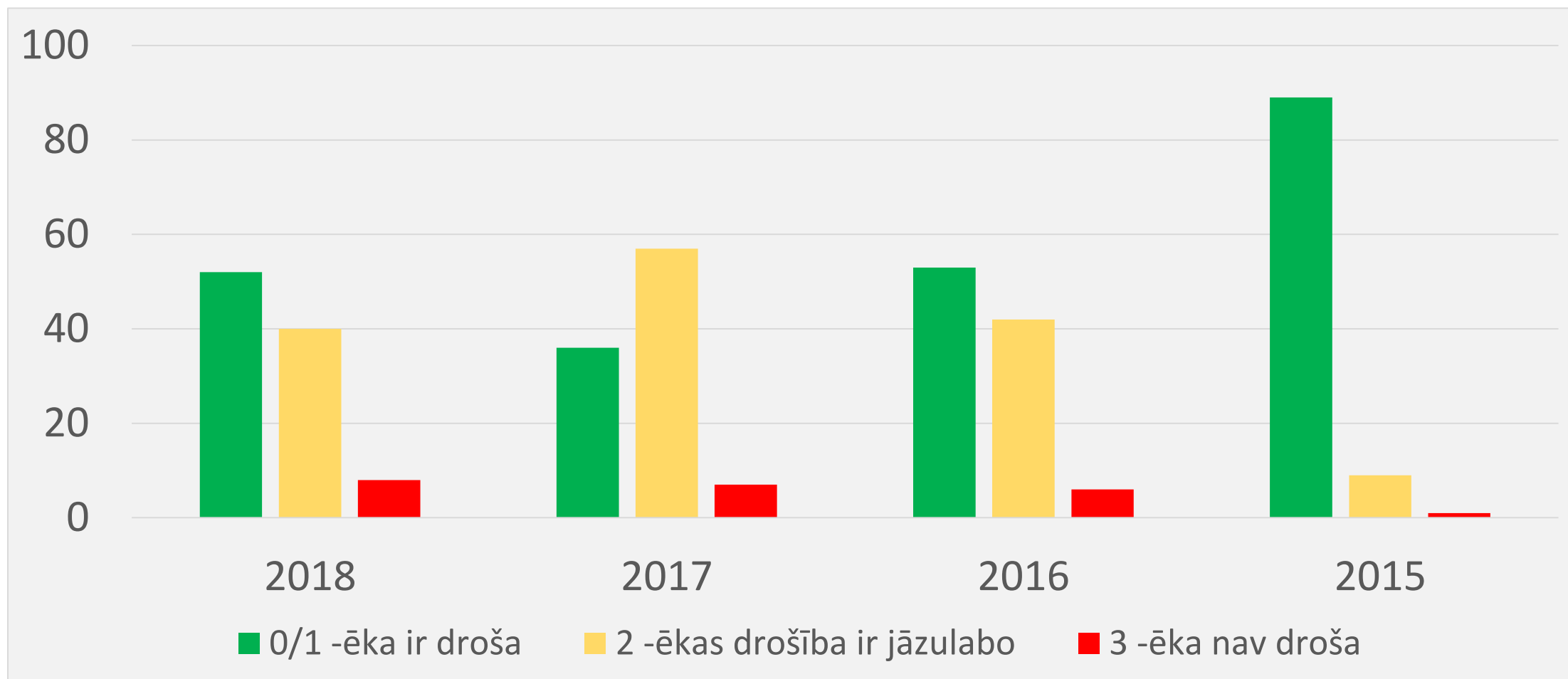
Sadarbības partneri

Būvniecības valsts kontroles birojs

Ekspluatācijas uzraudzības rezultāti %

Ekspluatācijas kontroles interaktīvā karte

Būvniecības valsts kontroles birojs

BVKB mājaslapā

<http://bvkb.gov.lv/lv/eku-ekspluatācijas-uzraudzības-interaktīva-karte>

dod iespēju

pārskatāmā veidā gūt informāciju

par kontroles rezultātiem

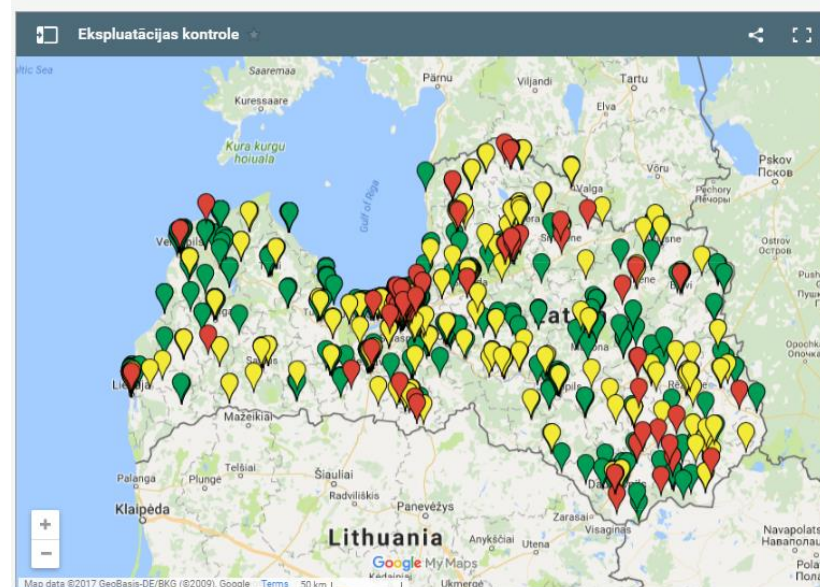
BVKB kompetencē esošajās ēkās

Būvniecības valsts kontroles birojs

[Par Biroju](#) | [Būvvaldēm](#) | [Pasūtītājiem](#) | [Industrijai](#) | [Pasākumi](#) | [Noderīgi](#) | [Kontakti](#)

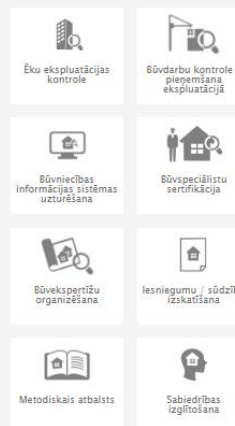
Ēku ekspluatācijas uzraudzības interaktīvā karte

Ēkspluatācija pilnībā vai daļēji jāpārtrauc

Drošība jāuzlabo. Konstatēti trūkumi, kas ietekmē ēkas drošumu

Ēka teicamā vai labā stāvoklī

Aptauja

Kāda ir jūsu publiskās ēkas kopējai platībai, lai to uzraudzītu Birojs?

- ☐ 500
- ☐ 1000
- ☐ 1500
- ☐ Cits

Balsot

Būvniecības valsts kontroles birojs

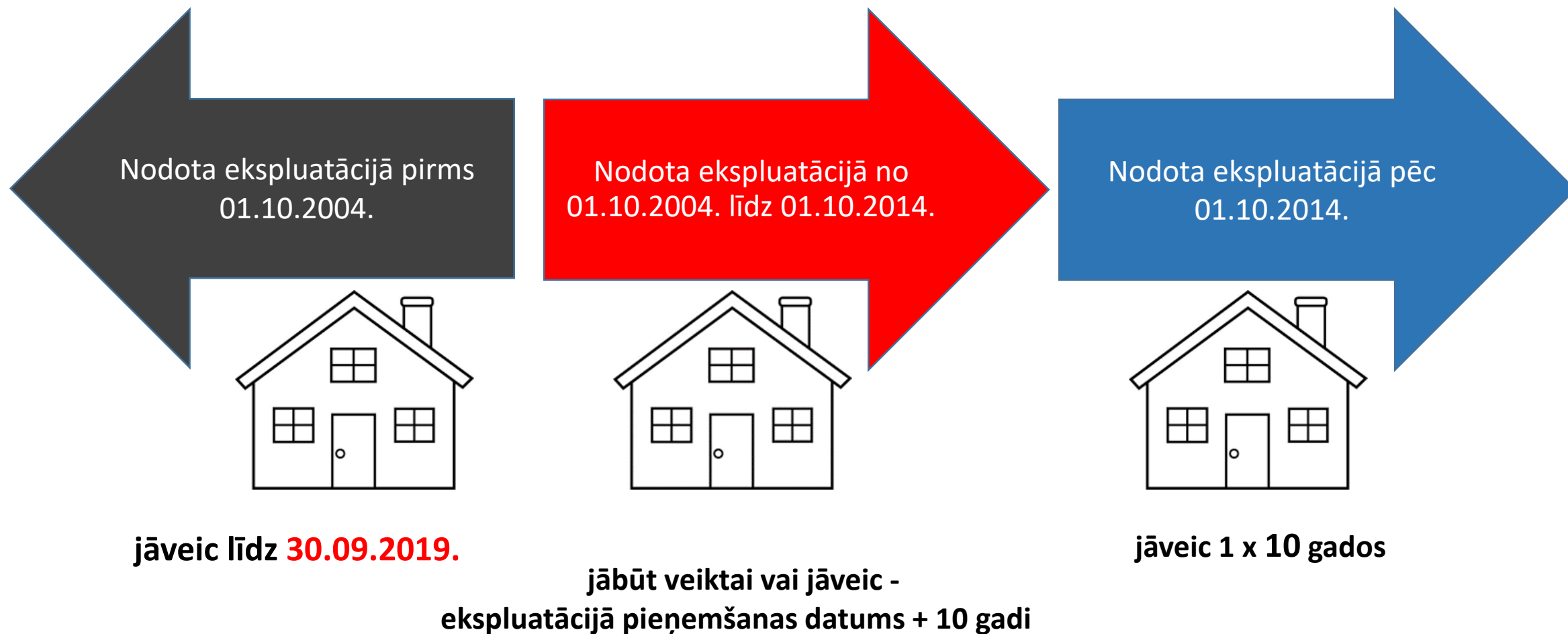
PUBLISKAS ĒKAS PERIODISKĀS TEHNISKĀS APSEKOŠANAS VEIKŠANAS NEPIECIEŠAMĪBA UN TĀS SATURS

Kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas uzraudzības nodaļas vadītāja
Kristīne Griga

Būvniecības valsts kontroles birojs

Periodiskās tehniskās apsekošanas veikšanas termiņi

[Ministru kabineta noteikumi Nr. 529 «Ēku būvnoteikumi» 191. punkts un 226. punkts]

Tehniskās apsekošanas saturs, mērķis

II un III grupas publisku ēku
periodiskā tehniskā apsekošana

ēkas mehāniskā
stiprība un
stabilitāte

ēkas lietošanas
drošība

ēkā jau esošie
ugunsdrošības
risinājumi

Mērķis

Nodrošināt ēkas saglabāšanu visā tās
ekspluatācijas laikā un nepieļaut
apdraudējuma iestāšanos

Tehniskās apsekošanas ietvars

- Būvspeciālistam ir jāizdara secinājumi vai ēka atbilst Būvniecības likuma 9.pantā attiecīgajām būves būtiskajām prasībām
- Secinājumi jābalsta ne tikai un vizuālo apsekošanu, bet arī izpētes rezultātiem (ja nepieciešams)
- Ņemot vērā, ka publisko ēku tehniskā nolietojuma noteikšanai nav izstrādāti atsevišķi noteikumi vai standarti, BVKB speciālisti aicina publisko ēku tehniskā nolietojuma noteikšanai izmantot standartā LVS 412 *“Mājoklis. Dzīvojamo māju labiekārtojuma, nolietojuma un atbilstības apdzīvošanai noteikšana”* noteikto metodiku.

Tehniskās apsekošanas veicēji

Sertificēts būvspeciālists

Būvkomersants, kurš nodarbina
attiecīgu būvspeciālistu

Sertifikāts

- Arhitekta prakse
- Ēku konstrukciju projektēšana
 - Ēku būvdarbu vadīšana vai
 - Ēku būvuzraudzības darbība

Tehniskās apsekošanas iesniegšana

- Būvspeciālists mēneša laikā no ēkas tehniskās apsekošanas atzinuma sagatavošanas dienas, atzinumu parakstītu ar drošu elektronisko parakstu, elektroniski iesniedz BVKB vai būvvaldei atbilstoši kompetencei
- Būvspeciālistam ir pienākums, konstatējot iespējamo ēkas bīstamību, 5 darba dienu laikā informēt BVKB vai būvvaldi atbilstoši kompetencei
- No 01.10.2019. būvspeciālists tehniskās apsekošanas atzinumu gatavos BIS

Būvniecības valsts kontroles birojs

BVKB EKSPLOATĀCIJAS UZRAUDZĪBAS APJOMS

Kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas uzraudzības nodaļas inspektors
Ralfs Kārklīšs

Būvniecības valsts kontroles birojs

Būvju ekspluatācijas uzraudzība

- 1) publisku ēku ekspluatācijas uzraudzība
- 2) Aizsardzības ministrijas un tās padotības iestādiestāžu vai nacionālo bruņoto spēku vajadzībām nepieciešamo būvju ekspluatācijas uzraudzība

Publiska BVKB piekritīga ēka

III grupas publiska ēka, kurā vairāk nekā 50 % ēkas kopējās platības ir publiskas telpas vai telpas publiskas funkcijas nodrošināšanai, un tajā paredzēts vienlaikus uzturēties vairāk nekā 100 cilvēkiem

Būvniecības likuma 6.¹panta otrā daļas 2.punkts

19.08.2014. Ministru kabineta noteikumi Nr.500 «Vispārīgie būvnoteikumi» 1.pielikums

30.06.2015. Ministru kabineta noteikumi 331 «Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 208-15 «Publiskas būves»

Būvinspektora tiesības

Būvinspektoram, uzrādot darba apliecību un augstākas amatpersonas pilnvarojumu, ir tiesības apmeklēt fiziskajām un juridiskajām personām piederošās vai to lietošanā esošās būves un atsevišķas telpas, lai kontrolētu ekspluatācijas atbilstību normatīvajiem aktiem, tai skaitā patvaļīgas būvniecības esamību un būves drošumu

(Būvniecības likuma 21.panta piektā daļa)

Ekspluatācijas uzraudzības apjoms

- 1. Ekspluatācijas atbilstību normatīvajiem aktiem,**
- 2. Patvaļīgas būvniecības esamību,**
- 3. Būves drošumu.**

(Būvniecības likuma 21.panta piektā daļa)

Būvniecības valsts kontroles birojs

**Mehāniskā stiprība
un stabilitāte**

Lietošanas drošība

Patvaļīgā būvniecība

**Periodiskās tehniskās
apsekošanas esība**

Ekspluatācijas uzraudzības ietvars

**Energosertifikāta
esība**

ENERGOSERTIFIKĀTS		 [Ēkas attēls]																	
REGISTRĀCIJA PĒRĒŠ LIDZ																			
1. ĒKAS VEIDS	[Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 9. jūlija noteikumu Nr. 583 "Noteikumi par ēku energosertifikāciju" 6.1. apakšpunktu]																		
2. ADRESE	[Iela, ēka, ciems, pagasts vai pilnietas lauku teritorija, pilsēta, novads, apriņķis, pasta indekss]																		
3. ĒKAS DAĻA	[Norāda, ja novērtēta ēkas daļa]																		
4. ĒKAS VAI TĀS DAĻAS (TĒĻU GRUPAS) KADAstra APZĪMĒJUMS	[XXXX XXX XXXX XXX XXX]																		
5. ĒKAS ENERGOsertificēšanas nolūks	☐ pārdolana, ☐ izīrēšana/izmīšana, ☐ brīvprātīgi, ☐ valsts pašvaldības publiska ēka																		
6. ĒKAS RAKSTUROJUMS	Pirmreizējais ekspluatācijā pieņemšanas gads _____ Pēdējais pārbūves/atjaunošanas gads _____ Stāvu skaits _____ virszemes, _____ pazemes, [] jumta stāvs Kopējā platība _____ m ² Aprēķina platība _____ m ²																		
7. ĒKAS ENERGOEFECTIVITĀTES NOVĒRTĒJUMS	<table><tr><td>ATSAUCES VERTĪBAS</td><td>ĒKAS ENERGOEFECTIVITĀTES KLASĒ UN RĀDĪTĀJS</td><td>ĒKAS ENERGOEFECTIVITĀTES RĀDĪTĀJS</td></tr><tr><td>Gandrīz nulles enerģijas ēkas apzīmējums ()</td><td rowspan="5"></td><td>Enerģijas patēriņa novērtējums: kWh/m² gadā</td></tr><tr><td>Normatīviem atbilstoša ēka ()</td><td>- apkurei _____ - karstā ūdens sagatavošanai _____ - mehāniskajai ventilācijai _____ - apgaismojumam _____ - dzesēšanai _____ - papildu _____</td></tr><tr><td>Ēkas veidam atbilstošs ēkas vidējais patēriņš ()</td><td>Patēriņš kopā _____</td></tr><tr><td></td><td>No atjaunojamiem energoresursiem ēkā _____ saražotā vai iegūtā enerģija _____ Kopenerācijā saražotā enerģija _____</td></tr><tr><td></td><td>Primārās enerģijas novērtējums _____ kg CO₂/m² gadā</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Oglekļa dioksīda emisijas novērtējums _____</td></tr></table>		ATSAUCES VERTĪBAS	ĒKAS ENERGOEFECTIVITĀTES KLASĒ UN RĀDĪTĀJS	ĒKAS ENERGOEFECTIVITĀTES RĀDĪTĀJS	Gandrīz nulles enerģijas ēkas apzīmējums ()		Enerģijas patēriņa novērtējums: kWh/m ² gadā	Normatīviem atbilstoša ēka ()	- apkurei _____ - karstā ūdens sagatavošanai _____ - mehāniskajai ventilācijai _____ - apgaismojumam _____ - dzesēšanai _____ - papildu _____	Ēkas veidam atbilstošs ēkas vidējais patēriņš ()	Patēriņš kopā _____		No atjaunojamiem energoresursiem ēkā _____ saražotā vai iegūtā enerģija _____ Kopenerācijā saražotā enerģija _____		Primārās enerģijas novērtējums _____ kg CO ₂ /m ² gadā			Oglekļa dioksīda emisijas novērtējums _____
ATSAUCES VERTĪBAS	ĒKAS ENERGOEFECTIVITĀTES KLASĒ UN RĀDĪTĀJS	ĒKAS ENERGOEFECTIVITĀTES RĀDĪTĀJS																	
Gandrīz nulles enerģijas ēkas apzīmējums ()		Enerģijas patēriņa novērtējums: kWh/m ² gadā																	
Normatīviem atbilstoša ēka ()		- apkurei _____ - karstā ūdens sagatavošanai _____ - mehāniskajai ventilācijai _____ - apgaismojumam _____ - dzesēšanai _____ - papildu _____																	
Ēkas veidam atbilstošs ēkas vidējais patēriņš ()		Patēriņš kopā _____																	
		No atjaunojamiem energoresursiem ēkā _____ saražotā vai iegūtā enerģija _____ Kopenerācijā saražotā enerģija _____																	
		Primārās enerģijas novērtējums _____ kg CO ₂ /m ² gadā																	
		Oglekļa dioksīda emisijas novērtējums _____																	
Ēka atbilst gandrīz nulles enerģijas ēkas prasībām Jā [] Nē []																			
8. ĒKAS ENERGOsertifikāta izdevējs	[Vārds un uzvārds] [Neatkarīga eksperta reģistrācijas numurs neatkarīgu ekspertu reģistrācijā] [Paraksts]																		

Vides pieejamība

Making design accessible to everyone in society

7 PRINCIPLES OF UNIVERSAL DESIGN:

Equitable

Flexibility

Simple & intuitive

Perception information

Tolerance for error

Low physical effort

Size & space

Būvniecības valsts kontroles birojs

Atbilstība normatīviem aktiem

- 1. Būvniecības likums**
- 2. Eiropas parlamenta un padomes regula (ES) Nr.305/2011**
- 3. Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums**
- 4. Vispārīgie būvnoteikumi**
- 5. Ēku būvnoteikumi**
- 6. Ēku energoefektivitātes likums**
- 7. ...**

Patvaļīga būvniecība

Būvniecības valsts kontroles birojs

- 1) Būvdarbi, kas uzsākti vai tiek veikti bez būvatļaujas vai pirms tam, kad būvatļaujā, apliecinājuma kartē vai paskaidrojuma rakstā izdarīta atzīme par attiecīgo nosacījumu izpildi, gadījumos, kad attiecīgie lēmumi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir nepieciešami;
- 2) Būvdarbi, kas neatbilst būvprojektam un normatīvo aktu prasībām;
- 3) Būves vai tās daļas ekspluatācija neatbilstoši projektētajam lietošanas veidam;
- 4) Būvdarbi, kas uzsākti bez attiecīgas projekta dokumentācijas, ja tāda nepieciešama saskaņā ar normatīvajiem aktiem

Būves drošums

Būve ekspluatējama atbilstoši tās lietošanas veidam, turklāt tā, lai nodrošinātu tās atbilstību šādām būtiskām prasībām:

- 1) mehāniskā stiprība un stabilitāte;**
- 2) ugunsdrošība;
- 3) higiēna, nekaitīgums un vides aizsardzība;
- 4) lietošanas drošība un vides pieejamība;**
- 5) akustika (aizsardzība pret trokšņiem);
- 6) energoefektivitāte;**
- 7) ilgtspējīga dabas resursu izmantošana.

Kā būvinspektors veic pārbaudi?

Būvinspektors, kontrolējot ekspluatācijā pieņemtas būves drošumu, **veic vispārīgu vizuālo apskati, kuras laikā fiksē un novērtē redzamos bojājumus un sagatavo atzinumu.**

Apskates rezultāti var būt par pamatu būves, tās daļas vai iebūvēto būvizstrādājumu detalizētai tehniskajai izpētei. Publiskas ēkas apskati veic un atzinumu sagatavo birojā nodarbināts būvinspektors.

(Būvniecības likuma 21. panta sestā daļa)

Pārbaudei nepieciešamā dokumentācija

Būvniecības valsts kontroles birojs

- Ēkas īpašnieka pilnvarojums pārstāvēt tā intereses;
- Ēkas kadastrālās uzmērīšanas lieta;
- Pēdējais ēkas tehniskās apsekošanas atzinums (ja tehniskā apsekošana ir veikta);
- Valsts uzraudzības institūciju pārbaudes akti un atzinumi (piem., no Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Veselības inspekcijas, u.c.);
- Bīstamo iekārtu pases un pārbaudes akti (ja ēkā ir bīstamās iekārtas);
- Būvniecības dokumentācija kopš ēkas pirmreizējās nodošanas ekspluatācijā.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Pārbažu veidi

Pirmreizējā

iepriekš pārbaudes nav veiktas

Atkārtotā

administratīvā akta izpildes kontroles ietvaros

Ārpuskārtas

pamatota ar sūdzību vai avāriju

BVKB pārbaudes rezultātu kopvērtējums

Apzīmējums	Skaidrojums	
0	Nav konstatēti bojājumi	Apmierinošs stāvoklis
1	Konstatētie pārkāpumi nerada būtisku risku	
2	Konstatētie pārkāpumi rada būtisku risku	Neapmierinošs
3	Konstatētie pārkāpumi rada nepieļaujamu risku	Pirmsavārijas/ avārijas stāvoklis

Būvniecības valsts kontroles birojs

Kontroles metodes un novērtējums

Mehāniskā stiprība un stabilitāte

* Nav nedrošuma pazīmes * Bojājumi, kas ietekmē vai neietekmē drošumu
* Avārijas vai pirmsavāris stāvoklis * Vizuāli nevar novērtēt

Lietošanas drošība un vides pieejamība

Ir / nav → nodrošināta iekļūšana ēkā un pārvietošanās pa ēku
uzkrišanas, nokrišanas, elektrotraumas vai citi riski

Patvaļīga būvniecība, ekspluatācija

Ir / nav → skar vai neskar nesošās konstrukcijas

Ēkas iepriekšējā tehniskā apsekošana

Ir / nav iepriekš veikta tehniskā apsekošana

Energosertifikāta izvietojamība

Ir / nav izvietotos apmeklētājiem redzamā vietā

Būvniecības valsts kontroles birojs

Atzinums par būves pārbaudi

Atzinumā norāda:

- būves pārbaudes pamatojumu
- konstatētos pārkāpumus
- dod norādījumus pārkāpumu novēršanai
- norāda to izpildes termiņus

*No 01.01.2019. BVKB publiskas
būves apsekošanas atzinumu
gatavo BIS*

Būvniecības valsts kontroles birojs

ĒKAS MEHĀNISKO STIPRĪBU UN STABILITĀTI IETEKMĒJOŠIE FAKTORI

Kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas uzraudzības nodaļas inspektors
Ralfs Kārklīšs

Normatīvu pamatprasības

Būve projektējama, būvējama un **ekspluatējama** atbilstoši tās lietošanas veidam, turklāt tā, lai nodrošinātu tās **atbilstību mehāniskās stiprības un stabilitātes prasībām**

Normatīvu pamatprasības

Būvēm kopumā un to atsevišķām daļām ir jāatbilst to paredzētajiem mērķiem, jo īpaši ņemot vērā visā būves ekspluatācijas ciklā iesaistīto personu veselības aizsardzību un drošību. Normālos ekspluatācijas apstākļos visā ekonomiski pamatotā ekspluatācijas laikā būvei jāatbilst šīm mehāniskā stiprības un stabilitātes pamatprasībām.

Normatīvu pamatprasības

Būvniecības valsts kontroles birojs

Būves jāprojektē un jābūvē tā, lai **slodze**, kas var iedarboties uz tām būvēšanas un **izmantošanas laikā, neizraisītu**:

- a) visas būves vai tās atsevišķu daļu **sabrukumu**;
- b) ievērojamas **deformācijas**, kas pārsniedz pieļaujamās robežas;
- c) citu būves daļu vai savienojumu vai uzstādīto iekārtu **bojājumus** nesošas konstrukcijas **deformācijas dēļ**;
- d) **bojājumu**, kas ir neproporcionāls cēlonim, kas to izraisījis.

Ko būvinspektors pārbauda?

Būvniecības valsts kontroles birojs

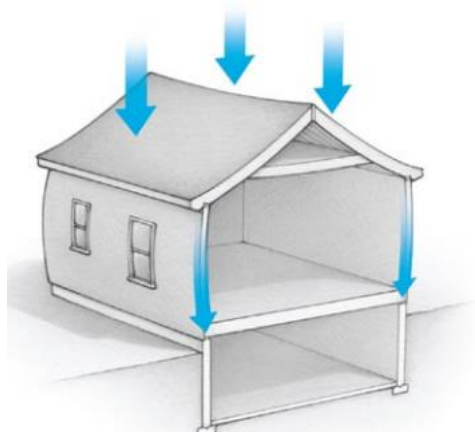
Pārbaudot ēkas mehānisko stiprību un stabilitāti, tiek veikta ēkas un ēkas telpu vispārīga **vizuālā apsekošana**, apskatot **pamatus, nesošās konstrukcijas un jumta konstrukcijas**, fiksējot un novērtējot:

- 1) nesošo konstrukciju tehnisko stāvokli;
- 2) deformācijas, to veidu un apjomu, vai tās nepārsniedz tām pieļaujamās robežas;
- 3) vai pastāv iespēja notikt būves vai tās atsevišķu daļu sabrukumam;
- 4) citu būves daļu, savienojumu vai uzstādīto iekārtu bojājumus nesošo konstrukciju deformācijas dēļ.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Apstākļu ietekme

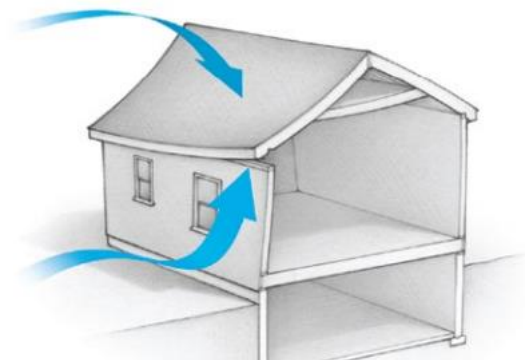
Pašsvars

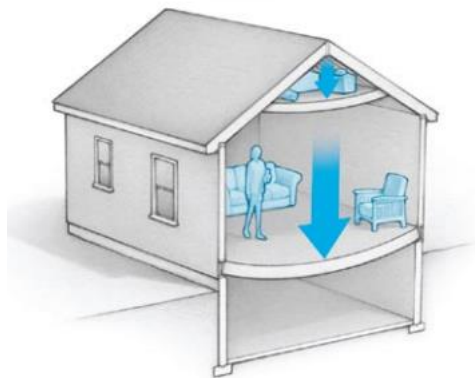
Sniegs

Lietus

Vējš

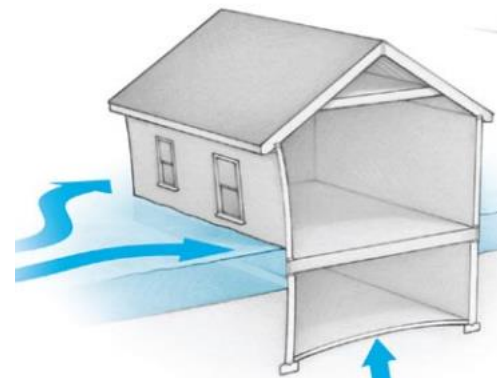
Iemītnieki ar iedzīvi

Zeme

Seismiska kustība

Ūdeņi

Pamatu konstrukcijas

Pārbaudot **pamatu konstrukcijas** tiek **vizuāli apsektas** pieejamās pamatu daļas (virspamats, pagrabstāvs).

virspamata izliekumi,
atsevišķu posmu nosēdumi
grunts izspiedumi

Nesošās konstrukcijas

Būvniecības valsts kontroles birojs

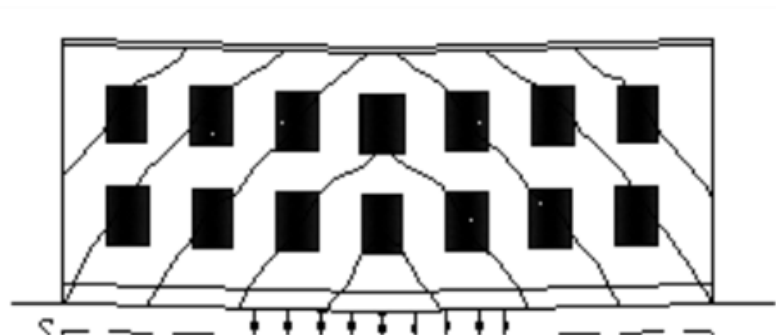
Pārbaudot **nesošās konstrukcijas** tiek **vizuāli apsekotas** nesošās sienas, karkasa elementi, pārsegumi.

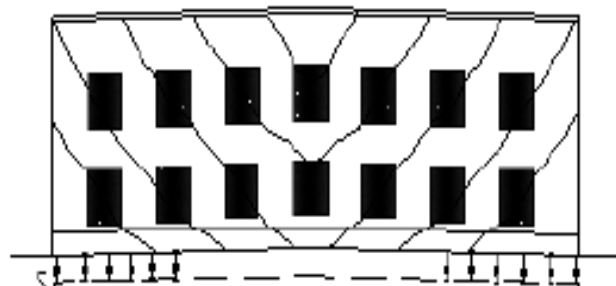
izliekumi
novirzes no vertikālītātes
plaisas
izlieces, vērpes
erozija
korozija

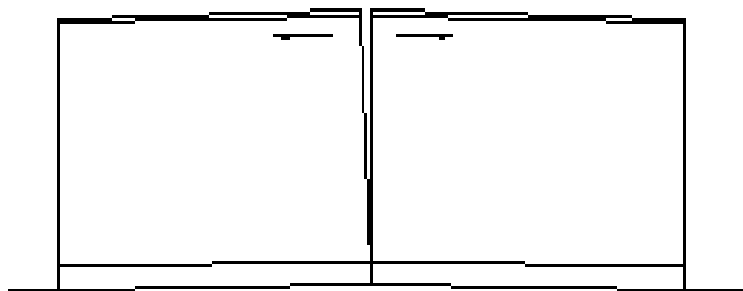
Bojājumu un deformāciju iemesli

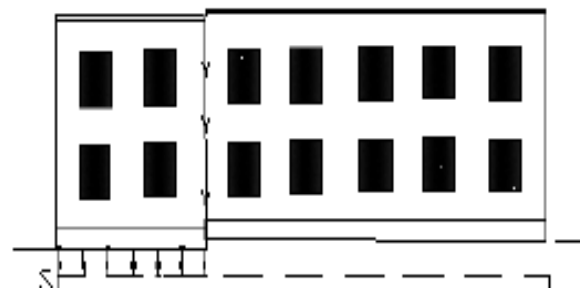
Ēkas vidus daļas sēšanās

Ēkas malu sēšanās

Ēkas pārsīkļšanās

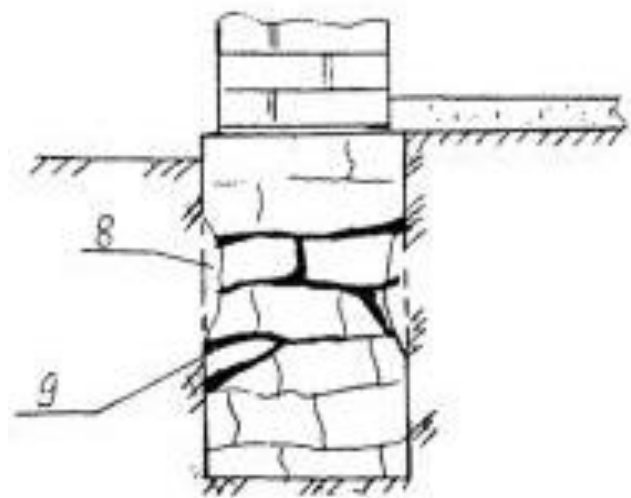

Ēkas korpusa sēšanās

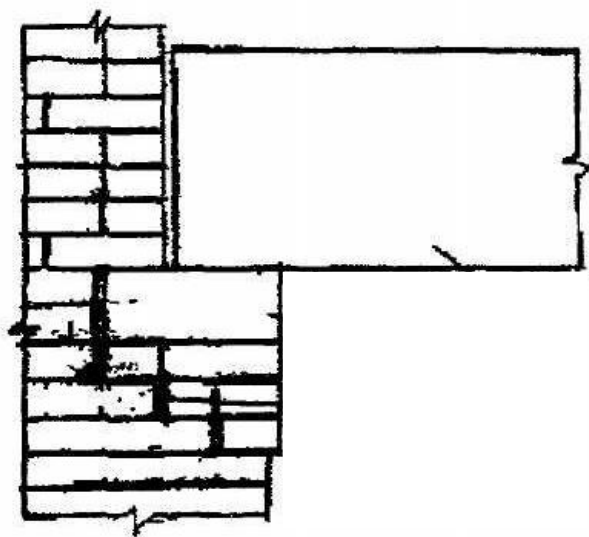
Būvniecības valsts kontroles birojs

Mūra konstrukciju bojājumi

Pamatu bojājumi mūra pamatiem

(8 – ķieģeļu erozija un nošķēlumi, 9 – mūra šuves erozija)

Mūra sabrukums zem sijas balsta

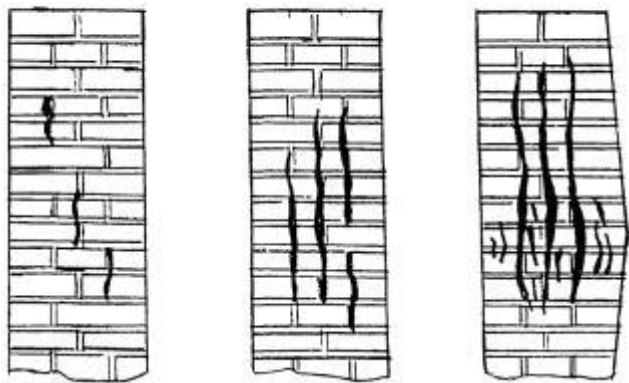

Mūra sienas plaisas

Būvniecības valsts kontroles birojs

Mūra konstrukciju bojājumi

Plaisu attīstībā mūrī

Mūra ķieģeļu erozija

Mūra šuvju javas erozija virs 4 cm

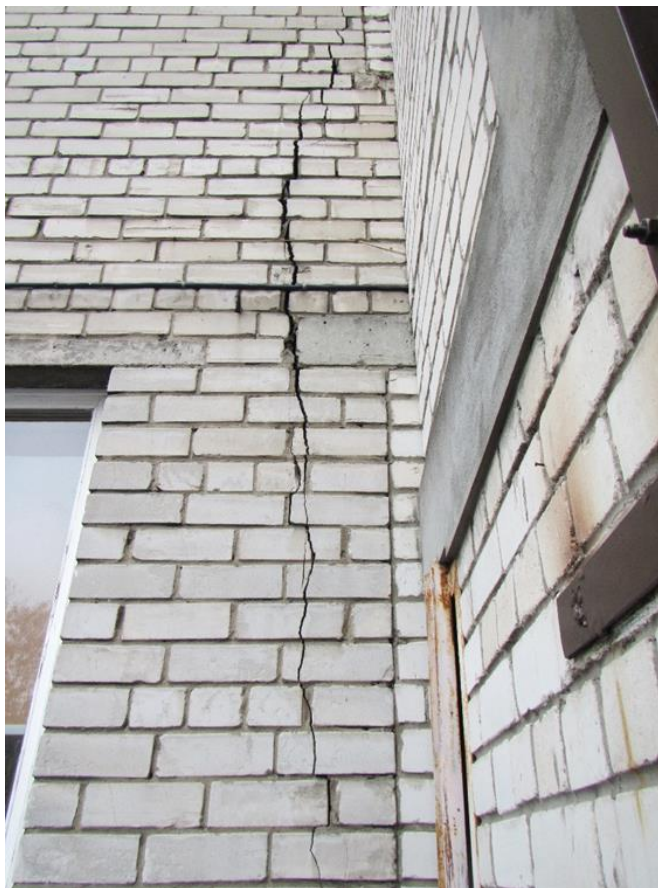

Būvniecības valsts kontroles birojs

Mūra konstrukciju bojājumi

Mūra sabrukums

Mūra plaisas vairāk kā trīs ķieģeļu rindās

Mūra erozija ūdens notekas vietā

Būvniecības valsts kontroles birojs

Mūra konstrukciju bojājumi

Atsevišķu mūra ķieģeļu erozija

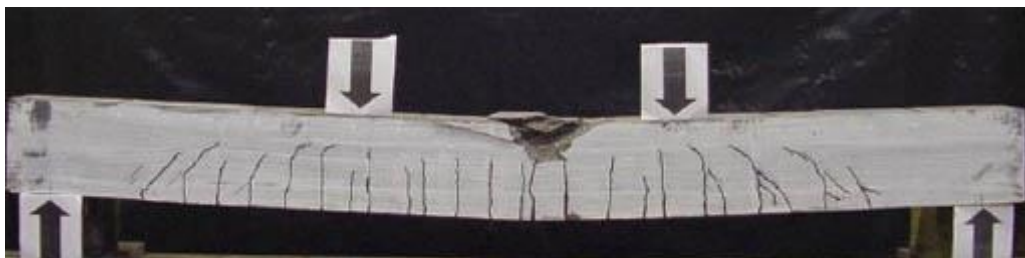

Mēģinājums labot situāciju

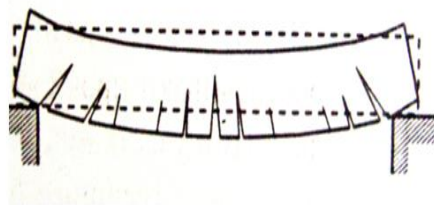

Būvniecības valsts kontroles birojs

Dzelzsbetona konstrukciju bojājumi (sijas)

Konstrukcijas izliece*

Plaisas dzelzsbetona sijās**

Plaisas dzelzsbetona sijā

*Ja pārsniedz 1/100 no laiduma, izliece ir konstatējama ar neapbruņotu aci. Pamats uzskatīt, ka konstrukcijas nestspēja ir nepietiekama.

**Sijas nestspēja var būt nepietiekama (LVS EN 1992-1-1 standarta prasības).

Būvniecības valsts kontroles birojs

Dzelzsbetona konstrukciju bojājumi (stiegrojums)

Stiegrojuma korozija un
aizsargkārtas lokāla atslāņošanās

Stiegrojuma korozija*

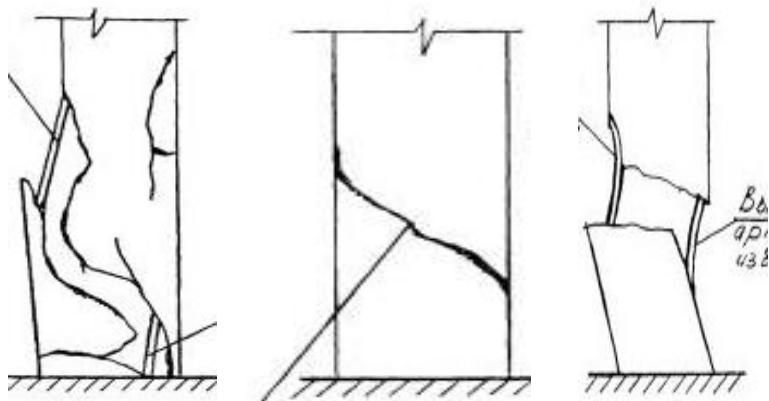
*Elementa stiegrojuma šķērs griezumam ir samazinājies. Aizsargkārtas atslāņojusies. Elementa nestspēja var būt nepietiekama (LVS EN 1992-1-1 standarta prasības).

**Sijas nestspēja var būt nepietiekama (LVS EN 1992-1-1 standarta prasības).

Būvniecības valsts kontroles birojs

Dzelzsbetona konstrukciju bojājumi (kolonnas)

Dzelzsbetona kolonnu bojājumi

Dzelzsbetona kolonnas
atšķēlumi pamatnē

Dzelzsbetona kolonnu bojājumi
(plaisa, armatūras korozija)

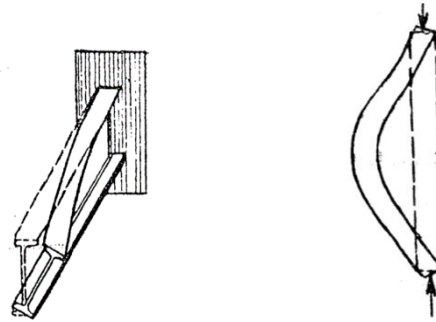

Būvniecības valsts kontroles birojs

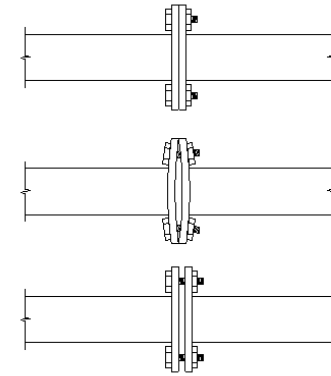
Tērauda konstrukciju bojājumi (sijas, atloki)

Tērauda sijas sienīgas izliekums

Liekts un spiests elements*

Atloku savienojumi**

*Noturības zudums. Elementa nestspēja pēc noturības kritērija var būt nepietiekama (LVS EN 1993-1-1 standarta prasības)

**Atloku plāksnes ir izliekušās, sprauga starp atlokiem. Savienojuma nestspēja var būt nepietiekama (LVS EN 1993-1-1 standarta prasības).

Būvniecības valsts kontroles birojs

Tērauda konstrukcijas bojājumi (korozija)

Tērauda sijas korozija

Pārseguma mūra velves
balstošās sijas korozija

Tērauda sijas korozija, atslāņojumi

Tērauda konstrukcijas bojājumi

Būvniecības valsts kontroles birojs

Neatbilstoša metāla konstrukciju izolācija

Paaugstināta mitruma ietekmē
strauji progresē korozija

Jumta konstrukcijas

Pārbaudot jumta konstrukcijas tiek **vizuāli apsekota** nesošā konstrukcija, jumta segums, lietus ūdens novadīšanas sistēma.

izliekumi
trupe
plaisas
mehāniski bojājumi
mezglu stāvoklis
nepareizi veidoti savienojumi

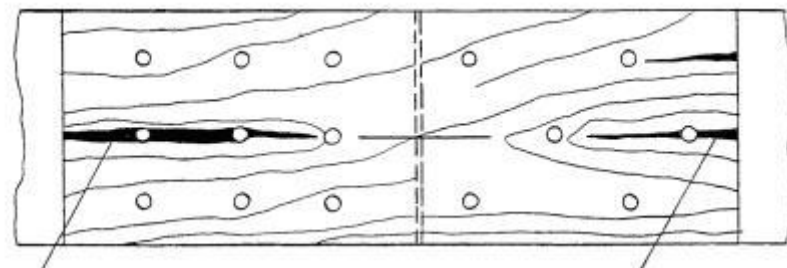

Būvniecības valsts kontroles birojs

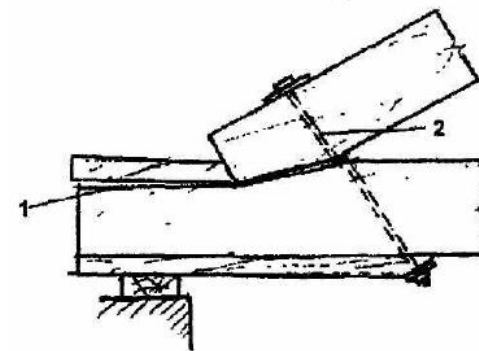
Koka konstrukciju bojājumi

Koksnes trupe*

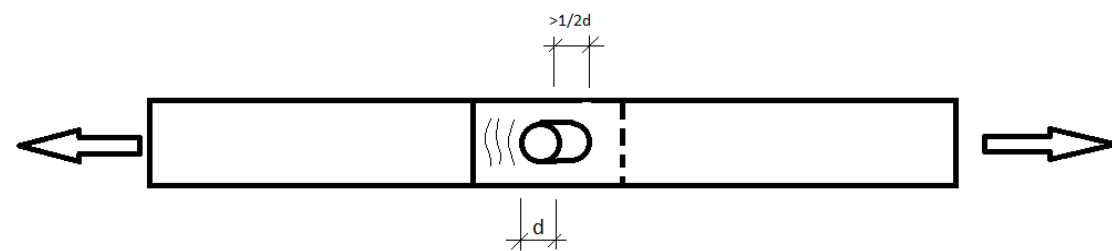
Plaisas stieptā savienojumā

Plāksnes skalde savienojumiem ar iecirtumiem

Nepareizi izbūvēti mezgli

Koksnes saspiedums šķiedru virzienā skrūvju vai tapu līnijā

*Koksnes trupe (>25%) no šķērsgriezuma laukuma. Elementa nestspēja var būt nepietiekama (LVS EN 1995-1-1 standarta prasības)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Koka konstrukciju bojājumi

Koka sijas trupe

Drempeļa mūra sabrukums
balstījuma zonā

Mehāniski bojāts koptura posms

Būvniecības valsts kontroles birojs

Koka konstrukciju mezgli

Kur pazudis stats?

Kāpēc jāiezāģē, ja tā jau ir precizitāte?

No bojājumiem līdz riskiem

Būvniecības valsts kontroles birojs

Būvniecības valsts kontroles birojs

ĒKAS VIDES PIEEJAMĪBAS PRASĪBAS UN RISKI, KAS IETEKMĒ ĒKAS LIETOŠANAS DROŠĪBU

Kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas uzraudzības nodaļas inspektors
Ralfs Kārklīšs

Normatīvu pamatprasības

Būvniecības valsts kontroles birojs

Būve projektējama, būvējama un **ekspluatējama** atbilstoši tās lietošanas veidam, turklāt **tā, lai** nodrošinātu tās **atbilstību lietošanas drošības un vides pieejamības prasībām**

Normatīvu pamatprasības

Būvēm kopumā un to atsevišķām daļām ir jāatbilst to paredzētajiem mērķiem, jo īpaši ņemot vērā visā būves ekspluatācijas ciklā iesaistīto personu veselības aizsardzību un drošību. Normālos ekspluatācijas apstākļos visā ekonomiski pamatotā ekspluatācijas laikā būvei jāatbilst šīm lietošanas drošības un pieejamības pamatprasībām.

Prasības un riski

Būve jāprojektē un jābūvē tā, lai būves ekspluatācijas un remonta laikā tās lietotājiem **neizraisītu** nepieņemamus nelaimes gadījumu vai zaudējumu **riskus**:

- a) **slīdēšanu**,
- b) **krišanu**,
- c) **sadursmes**,
- d) **apdegumus**,
- e) **nāvējošu elektrošoku**,
- f) **eksplozijas radītus ievainojumus**,
- g) **zādzības** ielaužoties.

Jo īpaši būves jāprojektē un jābūvē, ņemot vērā **pieejamību un izmantošanas iespējas** personām ar invaliditāti.

Vides pieejamības prasības

Ēkai veicot projektēšanu un būvdarbus ir jāievēro vides pieejamības prasības, kas noteiktas Ministru kabineta noteikumu Nr.331 «Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu **LBN 208-15 "Publiskas būves"**» **4.punktā** Publisku būvju vides pieejamības prasības.

Šajā būvnormatīvā noteiktās vides pieejamības prasības **var neievērot, projektējot publiskas būves atjaunošanu vai būves daļas, atsevišķas telpas pārbūvi**, ja paredzētie risinājumi nav saistīti ar vides pieejamības nodrošināšanu vai arī tehniski nav iespējams ievērot tās saskaņā ar Būvniecības likuma 9.¹ pantu.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Vides pieejamība

Formāla ēkas īpašnieka pieeja problēmas risināšanā

NB! Maksimālais slīpums, ko cilvēks ar savu spēku var pārvarēt, ir 8%

Būvniecības valsts kontroles birojs

Vides pieejamība

Formāla ēkas īpašnieka pieeja problēmas risināšanā.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Vides pieejamība

Kāpnes un automašīnu stāvvietas

Kāpņu marga aprīkota ar taktilā uzraksta burtiem un cipariem, kas atvieglo neredzīgu cilvēku pārvietošanos ēkā. Izbūvētas autostāvvietas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, bet kuras izmantošana ir sarežģīta.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Vides pieejamība un lietošanas drošība

Neizbūvēti kāpņu laukumi un nemarkētas kāpnes

Būvniecības valsts kontroles birojs

Vides pieejamība un lietošanas drošība

Bērnu pārtināmie galdi

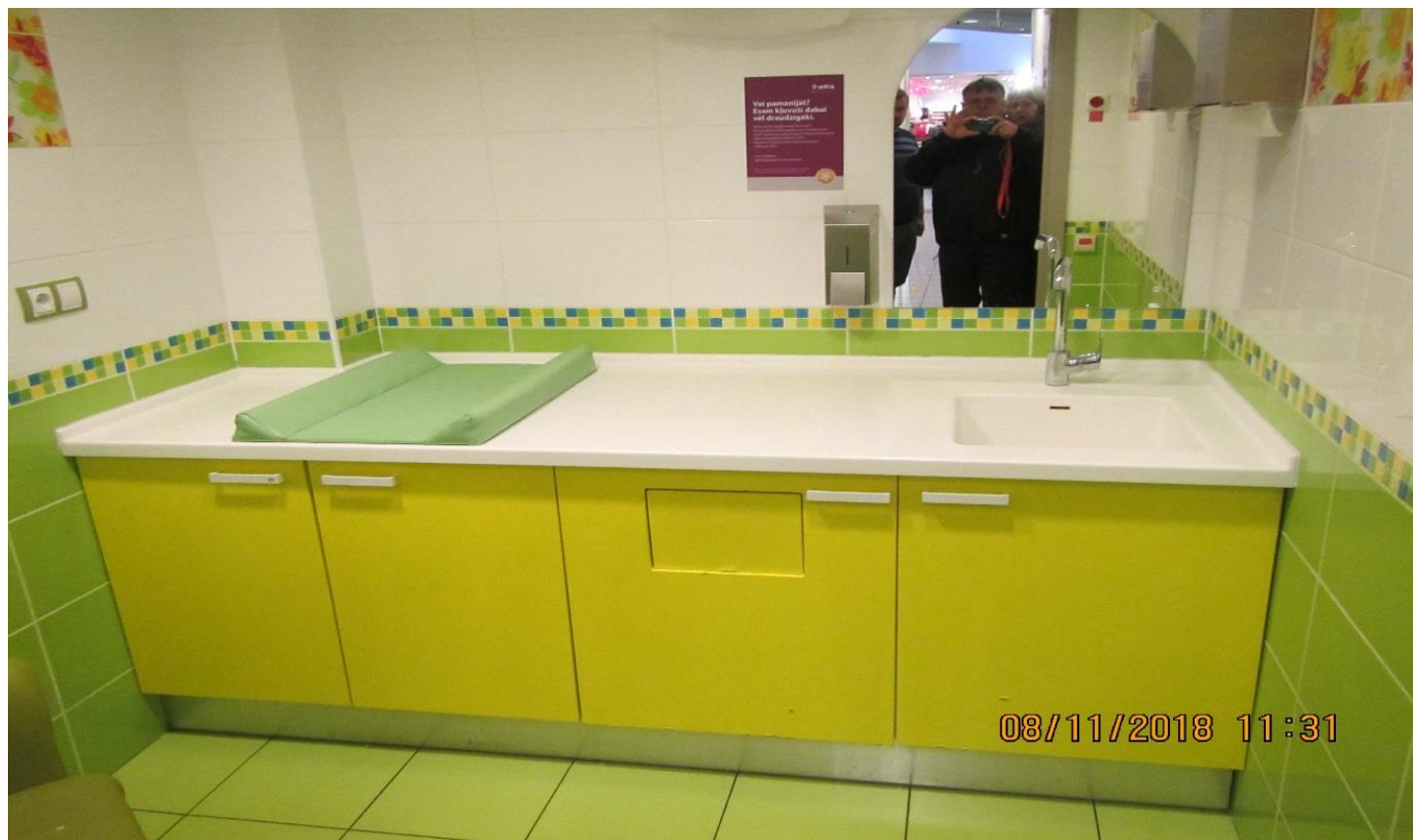
Bērnu pārtināmās virsmas ne vienmēr **nav** nodrošinātas tā kā nosaka nacionālā standarta statusā adaptētie Eiropas standarti (LVS NE 12221-1+A1:2013 un LVS NE 12221-2+A1:2013)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Vides pieejamība un lietošanas drošība

Bērnu pārtināmajies galdi

Bērnu pārtināmās virsmas ne vienmēr **nav** nodrošinātas tā kā nosaka nacionālā standarta statusā adaptētie Eiropas standarti (LVS NE 12221-1+A1:2013 un LVS NE 12221-2+A1:2013)

Lietošanas drošības riski iekštelpās

Ēkas iekštelpās tiek novērtēti lietošanas drošības riski, kas saistīti ar neatbilstošu konstrukciju un elementu stāvokli:

- margu vai citu norobežojošo konstrukciju trūkuma dēļ, pie grīdas līmeņa starpībām, pastāv nelaimes gadījuma risks **krišana**;
- Bojāta, slapja grīdas seguma dēļ pastāv nelaimes gadījumu riski **slīdēšana** un **krišana**;
- Pie dažādiem neparedzētās vietās novietotiem vai piestiprinātiem priekšmetiem pastāv nelaimes gadījuma risks **sadursme**;
- Nemarkētu stikloto konstrukciju dēļ pastāv nelaimes gadījuma risks **sadursme**.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Iztrūkst norobežojošas konstrukcijas (margas)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Stikla norobežojošo konstrukcijas nav markētas.

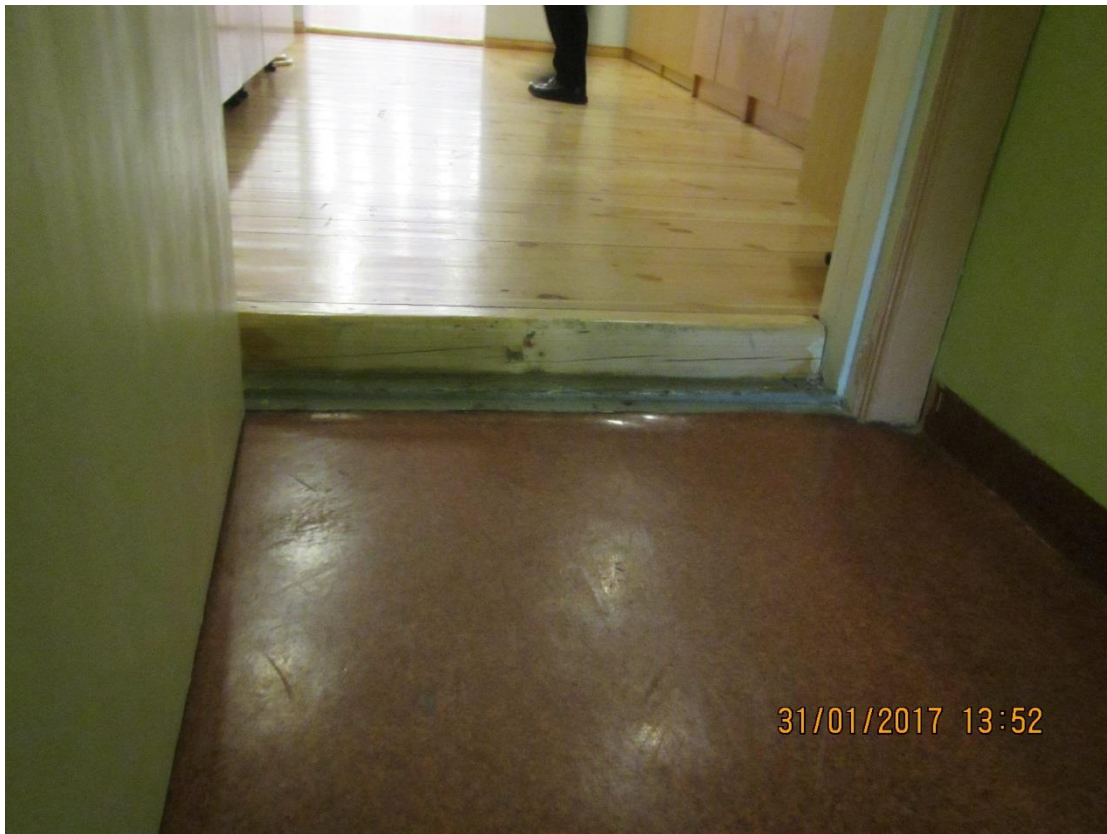

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Sliekšņi evakuācijas ceļā

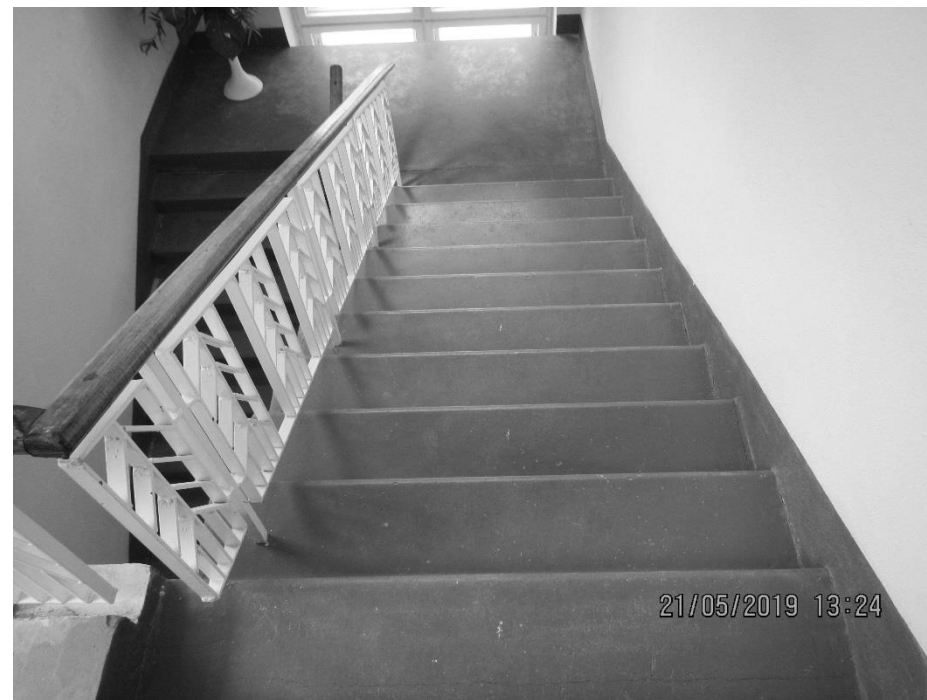
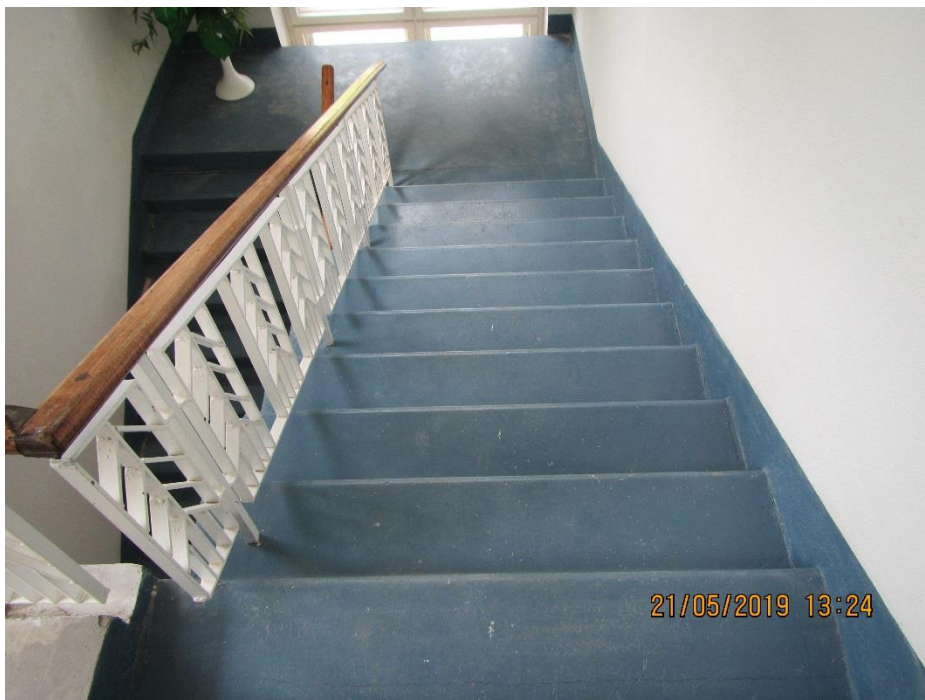

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Sliekšņi un kāpnes evakuācijas ceļā

Lietošanas drošības riski ārtelpā

Lietošanas drošības riski tiek novērtēti arī **ēkas ārpusē**:

- atdalījušos ēkas konstrukciju un apdares elementu iespējamā **krišana**;
- iespējamā **iekrišana** nenorobežotās ēkas pagraba gaismas bedres.
- norobežojošo konstrukciju (margas) trūkums ārējā kāpnēm un pandusam (ja tāds ir)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Asi apdares konstrukciju un dekoratīvo elementu stūri, kas apdraud lietotāju drošību.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Iztrūkst norobežojošās konstrukcijas (margas)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Iztrūkst norobežojošās konstrukcijas (margas)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Nenorobežotas ēkas pagraba gaismas bedres

Lietošanas drošība

Evakuācijas ceļi un izejas

Evakuācijas izejām jābūt viegli un **bez piepūles atveramām no iekšpuses**, tai skaitā personām ar īpašām vajadzībām.

Evakuācijas izejas nodrošina evakuējamo cilvēku drošu izkļūšanu no ēkas un tās telpām tieši uz āru zemes virsmas līmenī:

- pa kāpņu telpu;
- pa atklātām kāpnēm;
- pa aizsargātu evakuācijas ceļu;
- pa aizsargātu evakuācijas ceļu un kāpņu telpu;
- pa aizsargātu evakuācijas ceļu un atklātām kāpnēm;
- caur citu ugunsdrošības nodalījumu.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Evakuācijas ceļi un izejas

Kur ir evakuācijas ceļš?

Evakuācijas durvis aprīkotas ar grūti atveramiem slēdžiem un aizslēgtas

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Konstatētās evakuācijas ceļu neatbilstības

Aizbūvētas evakuācijas durvis

Kurš pirmais?

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Konstatētās evakuācijas ceļu neatbilstības

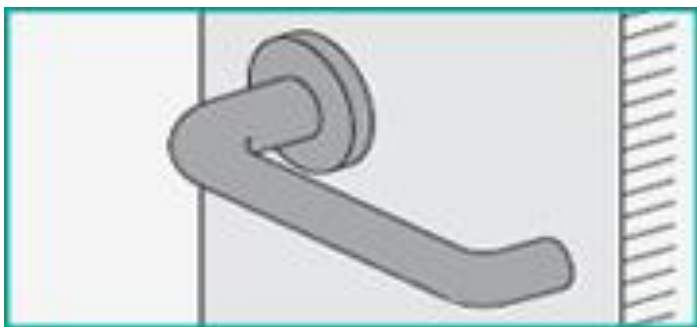
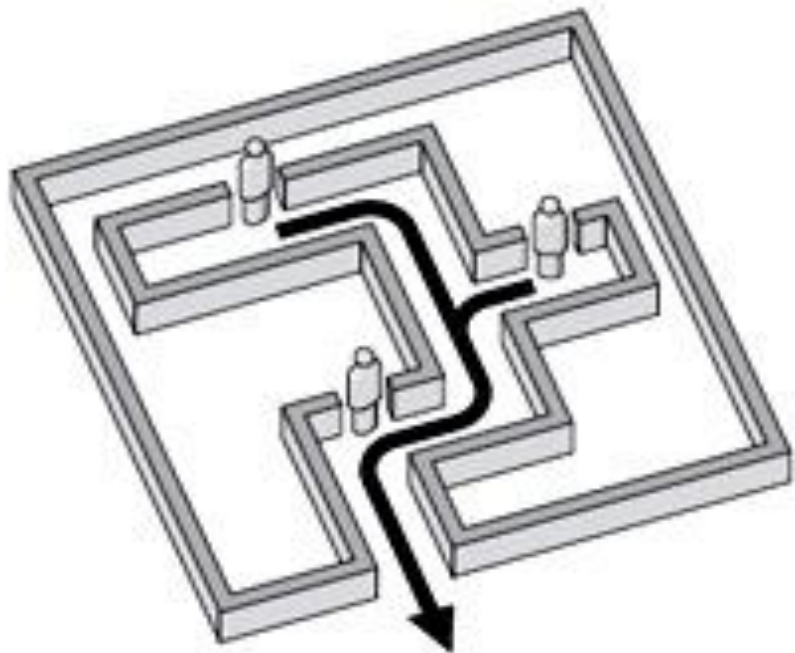
Jumta laukums bez nožogojuma

Evakuācijas izeju nosedz dažādi priekšmeti

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Evakuācijas izeja

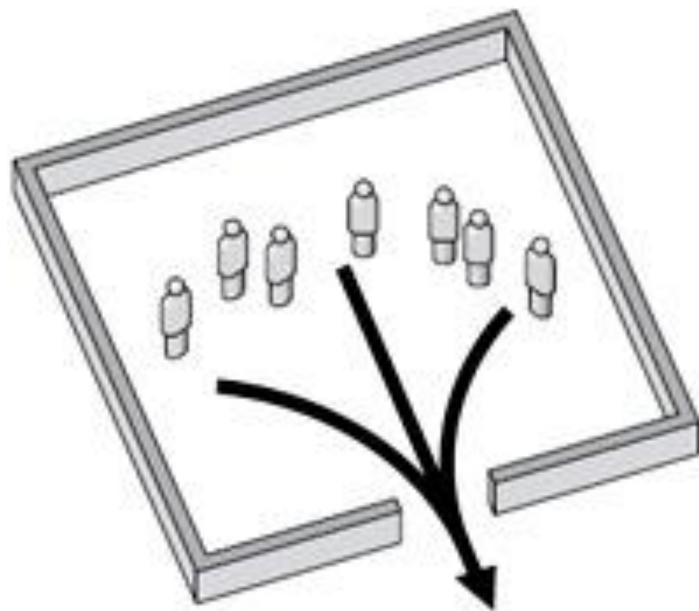
Ja evakuācija nepieciešama relatīvi **nelielai cilvēku grupai**, kas ir iepazīstināta ar evakuācijas ceļu, apmācīta, kā rīkoties ārkārtas situācijā, un nepakļausies panikai avārijas gadījumā.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Panikas (trauksmes) izeja

Ja evakuācija nepieciešama **lielam, neorganizētam cilvēku pūlim** un/vai cilvēku grupai, kas nav apmācīti, kā konkrētajā telpā rīkoties ārkārtas situācijā, un biedējošu vai apdraudošu apstākļu (piem., tumsas, dūmu) ietekmē droši vien pakļausies vispārējai panikai.

Lietošanas drošība

Evakuācijas ceļu apzīmējumi

5. Evakuācijas ceļu zīmes

5.1. Virziens uz evakuācijas izeju	5.2. Virziens uz evakuācijas izeju	5.3. Virziens uz evakuācijas izeju	5.4. Virziens uz evakuācijas izeju
5.5. Virziens uz evakuācijas izeju	5.6. Virziens uz evakuācijas izeju	5.7. Virziens uz evakuācijas izeju	5.8. Evakuācijas izeja

Evakuācijas zīmes bieži lieto neatbilstoši situācijai vai arī nelieto nemaz.

Lietošanas drošība

Evakuācijas ceļu gabarīti

Evakuācijas ceļa **minimālais platums ir vismaz 1,20 metru**, bet **ārstniecības un aprūpes iestādēs – vismaz 1,80 metru**.

Evakuācijas ceļa **brīvais augstums ir vismaz divi metri**, un šajā augstumā nav pieļaujami nekādi šķēršļi. Evakuācijas ceļa augstums pagrabstāvos, kuros paredzēts uzturēties ne vairāk par pieciem lietotājiem, ir vismaz 1,90 metri.

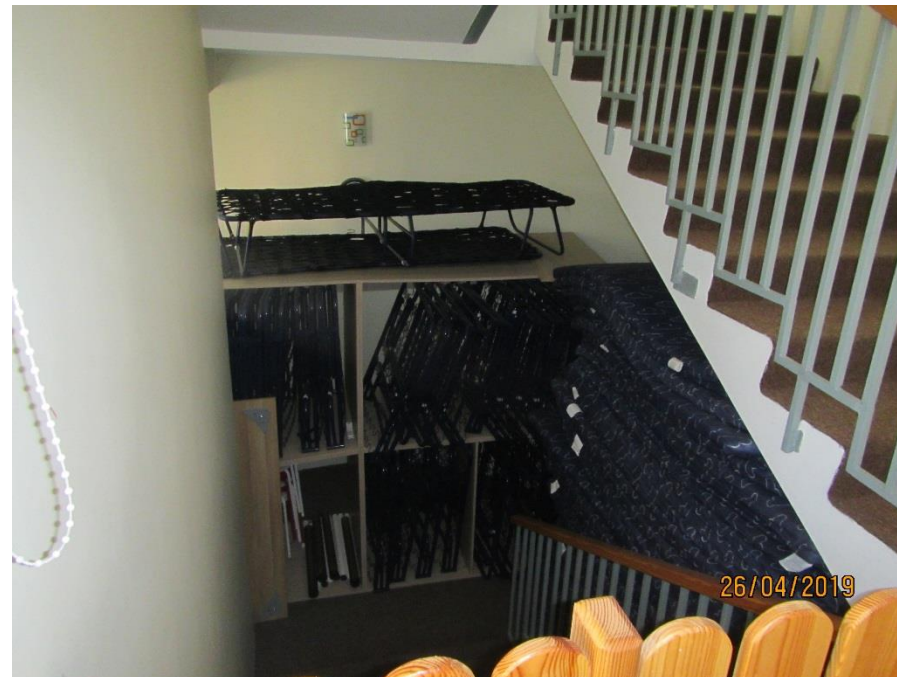
Durvju brīvais platums ir vismaz 0,9 metri.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Evakuācijas ceļš?

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Ailu aizpildījums ugunsdrošajās sienās

Lai nepieļautu dūmu un citu degšanas produktu izplatīšanos ugunsgrēka gadījumā, durvis, kas atdala kāpņu telpu no citas nozīmes telpas, aprīko ar paš aizveres mehānismiem un noblīvētām piedurlīstēm.

Lietošanas drošība

Komunikāciju šķērsojumi

Lietošanas drošības riski uguns un dūmu izcelšanās un izplatīšanās gadījumā:

- ailu aizpildījums ugunsdrošajās sienās un pārsegumos;
- komunikāciju šķērsojumu izpildījums ugunsdrošajās sienās un pārsegumos;
- komunikāciju aizsardzība, šķērsojot ugunsdrošos nodalījumus;
- dūmu izvadīšanas lūkas, dūmu izvadīšanas kanāli, dūmu aizkari un/vai barjeras.

Lietošanas drošība

Komunikāciju šķērsojumi

Tādam būtu jābūt šķērsojumu vietu aizpildījumam.

Būvniecības valsts kontroles birojs

Lietošanas drošība

Komunikāciju šķērsojumi

Komunikāciju šķērsojumu blīvējumi ir bojāti.

Komunikāciju šķērsojumi aizdarīti ar viegli uzliesmojošiem materiāliem.

Komunikāciju šķērsojumi blīvējumi nav atbilstoši aizdarīti un noblīvēti.

Lietošanas drošība

Komunikāciju šķērsojumi

Komunikāciju šķērsojums nav atbilstoši aizdarīts un noblīvēts.

Komunikāciju šķērsojumi aizdarīti ar viegli uzliesmojošiem materiāliem.

Būvniecības valsts kontroles birojs

PATVAĻĪGĀS BŪVNIECĪBAS RADĪTO SEKU NOVĒRŠANAS VEIDI

Kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas uzraudzības nodaļas vadītāja
Kristīne Griga

Būvniecības valsts kontroles birojs

Patvaļīga pārbūve (1)

Ēkas apjoma palielināšana vai samazināšana

Ēkas daļā izbūvēts 2.stāvs

divstāvīgs telpu apjoms 6x12m (145 m²) divos līmeņos un 5,5m augstumā

Būvniecības valsts kontroles birojs

Patvaļīga pārbūve (2)

Apliecinājuma karte fasādes
atjaunošanai

Apliecinājuma kartes ietvaros tiek veikti pārbūves darbi

Patvaļīga neatbilstoša lietošana

Būvniecības valsts kontroles birojs

«tirdzniecība»

«skola» par «darbnīcu»

par «plašizklaidi»

Patvaļīgās būvniecības seku novēršanas veidi

1. Iepriekšējā stāvokļa atjaunošana, ja:

- konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai
- būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas par projektēšanas nosacījumu izpildi

2. **Attiecīgas būvniecības ieceres dokumentācijas izstrāde un akceptēšana** būvvaldē. Ja lēmums noteiktajā termiņā netiek izpildīts, var tikt lemts par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu.

Iepriekšējā stāvokļa atjaunošana

Ēkas īpašniekam ir:

1. jāizstrādā un būvvaldē jāaskaņo būvniecības ieceres dokumentācija ēkas nojaukšanai, atjaunošanai vai pārbūvei;
2. jāveic atbilstoši būvdarbi un jānodod tie ekspluatācijā.

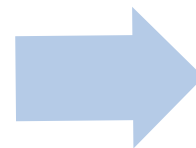

Patvaļīgi nojauktai būvei lēmumu par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu būvvalde nepieņem

Būvniecības dokumentācijas sakārtošana

Attiecīgas būvniecības ieceres
dokumentācijas izstrāde un
akceptēšana

Būves
ekspertīzes
veikšana

Būvdarbu
nodošana
ekspluatācijā

Patvaļīga būvniecība vai izmantošana pirms pieņemšanas ekspluatācijā

Ekspluatācijā pieņemtas ēkas pārbūves, atjaunošanas vai restaurācijas laikā, kā arī inženiertīklu un speciālajos būvnoteikumos paredzētajos gadījumos inženierbūvju būvniecības, pārbūves vai atjaunošanas laikā

to izmantošana pirms pieņemšanas ekspluatācijā ir atļauta, ja būvprojektā ir iekļauts:

- **izvērtējums** par būves izmantošanas pieļaujamību būvdarbu laikā un izmantošanas nosacījumi;
- ēkām arī **aprēķini** par būvmateriālu pieļaujamo svaru un montāžas slodzi uz nesošajām konstrukcijām (iekļauts DOP).

Būvniecības valsts kontroles birojs

BVKB ADMINISTRATĪVĀ AKTA IZDOŠANAS PAMATS UN TĀ IZPILDES KONTROLE

Kontroles departamenta
Būvju ekspluatācijas uzraudzības nodaļas vadītāja
Kristīne Griga

Administratīvā akta izdošanas pamats

BVKB būvinspektora atzinumā fiksēts pietiekams faktu apjoms, uz kuru pamata BVKB var pieņemt kādu no Būvniecības likuma 18.panta piektajā daļā un 21.panta septītajā daļā minētajiem lēmumiem

patvaļīgā būvniecība
ēkas bīstamība

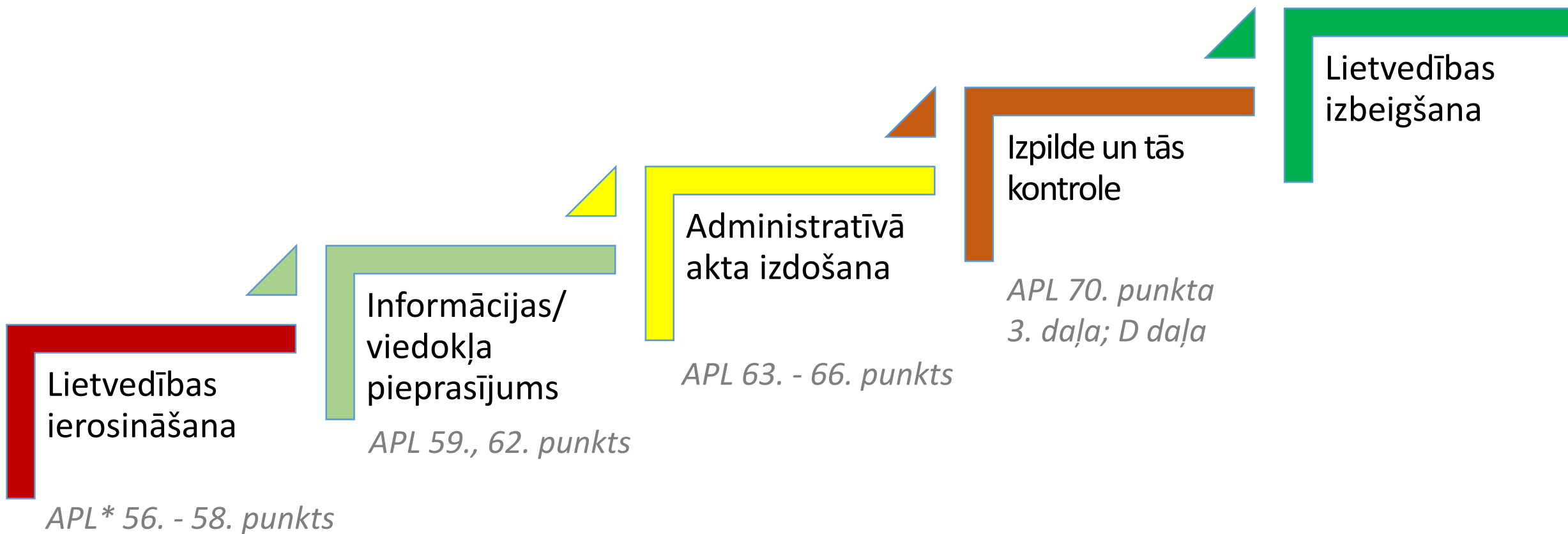
BVKB administratīvie akti

BVKB būvinspektora lēmums	BVKB lēmums
Par būvdarbu apturēšanu	Par patvaļīgās būvniecības radīto seku novēršanu
Par ekspluatācijas aizliegšanu, ja ēka vai tās daļa atrodas avārijas vai pirmsavārijas stāvoklī, līdz bīstamības novēršanai	Par iebūvēto būvizstrādājumu tehniskās izpētes veikšanu
	Par bīstamības novēršanu
	Par būves ekspluatācijas aizliegumu un iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja tā tiek izmantota neatbilstoši lietošanas veidam

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā lietvedība

* Administratīvā procesa likums

Informācijas pieprasījums

- Iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes,
 - *arī iegūt informāciju no:*
 - administratīvā procesa dalībniekiem
 - citām institūcijām
 - *kā arī ar:*
 - liecinieku
 - ekspertu
 - apskates
 - dokumentu un cita veida pierādījumu palīdzību
- Ja iestādei nepieciešamā informācija ir nevis administratīvā procesa dalībnieku, bet gan citas institūcijas rīcībā, iestāde to iegūst pati, nevis pieprasa no administratīvā procesa dalībniekiem

[Administratīvā procesa likuma 59. panta otrā daļa]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Viedokļa pieprasījums

- Adresāta vai trešās personas viedoklis tiek pieprasīts, ja tiek lemts par nelabvēlīga administratīvā akta izdošanu
- Viedokļa un argumentu noskaidrošana nav nepieciešama, ja:
 - 1) ir steidzamība un jebkura kavēšanās tieši apdraud valsts drošību, sabiedrisko kārtību, vidi, personas dzīvību, veselību vai mantu;
 - 2) ir objektīvi mazsvarīgs gadījums;
 - 3) viedokļa noskaidrošana nav iespējama vai nav adekvāta

[Administratīvā procesa likuma 62. panta pirmā, otrā daļa]

Viedokļa pieprasījums un judikatūra

Būvniecības valsts kontroles birojs

- Administratīvā procesa dalībnieku uzklauššana ir viens no svarīgākajiem procesuālā taisnīguma nodrošināšanas līdzekļiem. Loģiskais pamatojums prasībai pēc uzklauššanas ir apstākļi, ka uzklauššanas stadijā jau pirms lēmuma pieņemšanas ir iespējams noskaidrot visas domstarpības un atrast pareizāko risinājumu (*14.05.2009. spriedums Nr. SKA-59/2009*).
- Uzklauššanas pienākums pastāv visos gadījumos, kad iestādei ir jāizdod administratīvais akts, izņemot vienīgi situācijas, kad tas nebūtu adekvāti (piemēram, steidzamos gadījumos) vai lietderīgi. Privātpersonas uzklauššana ir gan daļa no labas pārvaldības principa izpausmes, gan arī faktu un tiesību apsvērumu iegūšanas metodēm (*30.10.2012. spriedums Nr. SKA-5/2012*).
- Uzklauššanas pienākuma neizpildīšanas sekas ir administratīvā akta apstrīdamība. Tā ietekmē administratīvā akta atcelšanu tikai tiktāl, ciktāl uzklauššanas pienākuma neievērošana varēja novest pie satura ziņā citāda administratīvā akta izdošanas (*13.01.2012. spriedums Nr. 42/2012*).

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvais akts vai lēmums?

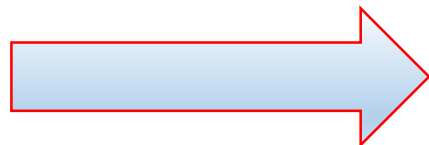
- 1) obligātais administratīvais akts
(BL* 18. panta 5. daļa)
- 2) brīvais administratīvais akts
(BL 21. panta 7. daļa)
- 3) lēmums par lietas izbeigšanu
faktu trūkuma vai nelietderīguma dēļ

Administratīvā akta izdošanas termiņi

- **Nekavējoties**

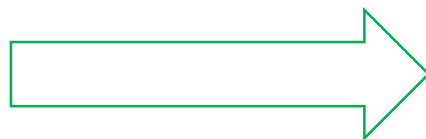
ja situācijas nerisināšana var radīt draudus personu veselībai, dzīvībai, īpašumam, videi

- **1 mēneša laikā**

ja saņemts iesniegums

- **4 mēnešu laikā**

ja objektīvu apsvērumu dēļ nav iespējams lēmumu pieņemt viena mēneša laikā

Lietderība

Apsverot lēmuma pieņemšanas lietderību un tā saturu tiek vērtēts vai:

- mērķa sasniegšanai ir nepieciešama lēmuma pieņemšana
- lēmums ir piemērots, lai sasniegtu tiesisku mērķi
- lēmuma izdošana ir nepieciešama
- lēmums ir atbilstošs

[Administratīvā procesa likuma 66. pants]

Samērīgums

- Satversmes tiesa ir secinājusi, ka no Satversmes 1. pantā ietvertā demokrātiskas republikas jēdziena izriet visu valsts institūciju pienākums savā darbībā ievērot samērīguma principu. *(Satversmes tiesas 24.03.2000. spriedums lietā Nr. 04-07(99))*
- Administratīvās lietvedības ietvaros, kad BVKB ir jāizdod obligātais administratīvais akts, BVKB vērtē tiesisko seku samērību (saprātīgumu). *(Pamats – Satversmes tiesas lēmums lietā Nr.2006-41-01)*

Administratīvā akta izpildes kontrole (1)

- Administratīvais akts stājas spēkā ar tā paziņošanas brīdi adresātam atbilstoši Paziņošanas likumam
- Administratīvo aktu var apstrīdēt viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas, bet, ja rakstveidā izdotajā administratīvajā aktā nav norādes, kur un kādā termiņā to var apstrīdēt, - viena gada laikā no tā spēkā stāšanās dienas

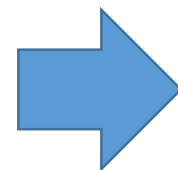
[Administratīvā procesa likuma 70. panta pirmā un otrā daļa un 79. panta pirmā daļa]

Administratīvā akta izpildes kontrole (2)

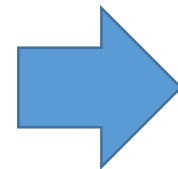

Lēmums izpildīts
termiņā

Administratīvā lieta tiek
izbeigta

Lēmums izpildīts
daļēji, bet nav
lūgums par
izpildes termiņa
pagarināšanu

Izpildītajā daļā
administratīvā lieta tiek
izbeigta un tiek uzsākta
piespiedu izpilde

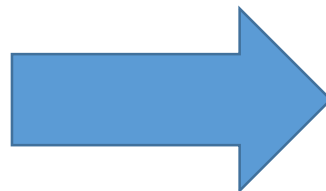

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvā akta izpildes kontrole (2)

Lūgums
pagarināt/
atjaunot
izpildes
termiņu

- Pamatots – administratīvā akta labprātīgas izpildes termiņš tiek pagarināts/ tiek noteikts jauns termiņš administratīvā akta izpildei
- Nepamatots – tiek atteikts un uzsākta piespiedu izpilde
- Daļēji pamatots – administratīvā akta labprātīgas izpildes termiņš tiek pagarināts/ atjaunots, daļēji apmierinot lūgumu, vai tiek uzsākta tā piespiedu izpilde

Administratīvās lietvedības izbeigšana

- BVKB lēmums izpildīts labprātīgi
- BVKB lēmums izpildīts piespiedu kārtā
- Mainījušies lietas faktiskie, tiesiskie apstākļi

Piespiedu izpilde

Ja adresāts BVKB **noteiktajā termiņā nav izpildījis lēmumā ietverto**, ir pamats uzsākt administratīvā akta piespiedu izpildi

Piespiedu izpilde **neaptur administratīvā akta izpildi**

Piespiedu izpildes nosacījumi (1)

Piespiedu kārtā var izpildīt administratīvo aktu, kas:

- Stājies spēkā
- Kļuvis neapstrīdams
- Nav izpildīts labprātīgi
- Nosūtīts brīdinājums

Piespiedu izpildi **nevar veikt, ja** kopš administratīvā akta spēkā stāšanās **pagājuši vairāk nekā pieci gadi**

[Administratīvā procesa likuma 360.panta pirmā un ceturtā daļa]

Piespiedu izpildes nosacījumi (2)

Piespiedu izpildes **izmaksas sedz adresāts**. Ja adresāts labprātīgi nesamaksā piespiedu izpildes izmaksas, to izpildei izdod izpildrīkojumu

[Administratīvā procesa likuma 364.pants]

Būvniecības valsts kontroles birojs

Brīdinājums

- Par jebkuru plānoto administratīvā akta piespiedu izpildi **adresāts vispirms ir rakstveidā jābrīdina**
- Brīdinājumu var iekļaut pašā administratīvajā aktā, un tas stājas spēkā vienlaicīgi ar administratīvā akta spēkā stāšanos, vai izdot kā atsevišķu dokumentu

[Administratīvā procesa likuma 361.panta pirmā un otrā daļa]

Piespiedu izpildes veidi (1)

Būvniecības valsts kontroles birojs

Administratīvo aktu var izpildīt piespiedu kārtā, piemērojot:

- **Piespiedu naudu** – uzliek ar izpildiestādes izpildrīkojumu. Var uzlikt atkārtoti, līdz adresāts izpilda administratīvo aktu.

[Administratīvā procesa likuma 370.pants]

- **Aizvietotājizpildi** - administratīvo aktu izpilda izpildiestāde pati, cits publisko tiesību subjekts vai privātpersona (izvēlas Publisko iepirkumu likumā noteiktā kārtībā un slēdz līgumu par administratīvā akta izpildi)

[Administratīvā procesa likuma 369.pants]

- **Tiešo spēku** – administratīvā akta izpilde jāpanāk ātri un nav citas iespējas. To var pielietot izpildiestāde pati vai uzdot to darīt policijai un normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos arī citai institūcijai kā palīgizpildiestādei.

[Administratīvā procesa likuma 371. un 372.pants]

Piespiedu izpildes veidi (2)

Piespiedu izpildes līdzekli izvēlas, pamatojoties uz ārējo normatīvo aktu un ņemot vērā **lietderības apsvērumus**, proti, jāizvēlas visefektīvākais un vienlaikus adresāta intereses vismazāk skarošais veids un tā konkrētā forma, kas rada vismazākās izmaksas

[Administratīvā procesa likuma 368.panta otrā daļa]

Piespiedu nauda (1)

Nosakot piespiedu naudas summu, jāievēro **samērīguma princips**, it sevišķi jāņem vērā **adresāta mantiskais stāvoklis**.

Minimālā piespiedu nauda ir 50 euro, maksimālā piespiedu nauda fiziskajai personai ir 5000 euro, bet juridiskajai personai — 10 000 euro.

Termiņu piespiedu naudas samaksai nosaka iestāde.

Piespiedu naudu **var uzlikt atkārtoti**, bet ne agrāk kā 7 dienas pēc iepriekšējās reizes, līdz adresāts izpilda administratīvo aktu.

[Administratīvā procesa likuma 370.panta otrā un trešā daļa]

Piespiedu nauda (2)

Par izpildrīkojumu **var iesniegt sūdzību**, ja:

- Administratīvais akts jau izpildīts labprātīgi
- Piespiedu naudas summa nav samērīga

Ja piespiedu nauda netiek samaksāta labprātīgi, izpildrīkojumu **izpilda piespiedu kārtā**, rakstveida pieteikumu un izpildrīkojuma oriģinālu **nosūtot zvērinātam tiesu izpildītājam**

[Administratīvā procesa likuma 370. panta sestā un septītā daļa]

Aizvietotājizpilde

Piemērojama, ja adresātam ar administratīvo aktu ir noteikta konkrēta darbība vai aizliegums pildīt noteiktu darbību.

Aizvietotājizpildes veidam un formai jābūt:

- lietderīgai;
- efektīvai;
- adresāta intereses mazāk skarošai;
- ar zemām izmaksām.

[Administratīvā procesa likuma 368., 369.pants]

Tiešā spēka pielietošana

Piemērojams, ja administratīvais akts uzliek adresātam pienākumu izpildīt noteiktu darbību vai atturēties no noteiktas darbības un viņš šo pienākumu nepilda.

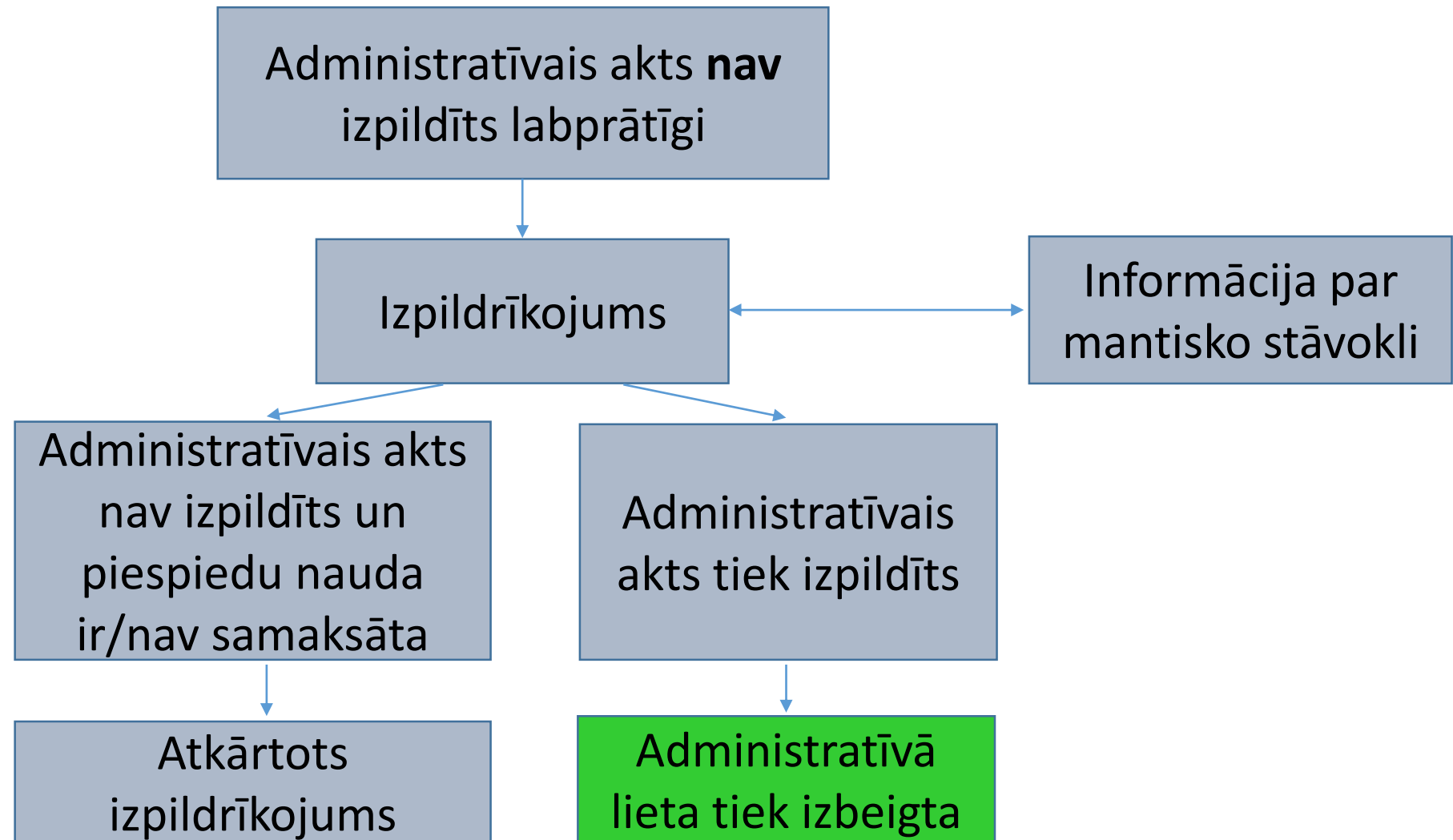
Tiešā spēka veidi:

- fiziskā spēka pielietošana;
- speciālu līdzekļu izmantošana;
- ieroču izmantošana.

[Administratīvā procesa likuma 372.pants]

Piespiedu izpildes process

Būvniecības valsts kontroles birojs

Paldies visiem par uzmanību!

Plāno – kontrolē – iedziļinies – rīkojies!

Vairāk informācijas

www.bvkb.gov.lv